

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan pooldno, izvenredni nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati petič vrsta 4 D; novice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravništvo: Kraljeva ulica šte. 5, pritličje. — Telefon šte. 304.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon šte. 34

Poština plačana v gotovini.

Naš vladar

V zadnjih desetletjih se je pod pritiskom raznih socialističnih teorij in drugih duševnih pokretov širok svet pravej mehanizirano pojmovanje družbe in poedince. Radi ogromnega tehničnega napredka in zunanje civilizacije, se je izgubil misel za velike osebnosti. Pa tudi sicer nas je moderno življenje mehaniziralo na ta način, da nam je odvzelo pogled za osebnosti in za duhovno življenje sploh in da gledamo in živimo večinoma v površnosti.

Vsi veliki pokreti v umetnosti, ki so se pojavili po svetovni vojni, pa so bili nekak reaktcija proti mehanizirano pojmovanju družbe in poedince pred svetovno vojno, ki je v dobri meri tudi izbruhnila radi mehanistično orijentirane diplomacije. Po vojni smo videli razne ekspresioniste in socijalne revolucionarce, ki so govorili o človeku in njegovem dostojanstvu, o vrednosti človeka in njegovi centralni veljavi v družbi in prirodi. Toda osebni momenti, poročila o velikih osebnostih stopajo zopet v ospredje. Ljudje se zopet zanimajo za velike pesnike, igralce in umetnike, za sposobne politike in državnike. Kvaliteta poedince stopa zopet v ospredje.

Značaj našega časa, nepredvidena vprašanja gospodarstva, kulture in državne organizacije zahtevajo nakljih ukrepov in direktnih akcij, ki so mogoče samo, ako jih vodijo veliki ljudje, dobri gospodarji, premeteni politiki in sposobni državniki. Problem direktne, osebne vodstva se javlja celo v demokratičnih državah, kjer boleha celokupni parlamentarizem, to je na priznani neokretnosti, dolgozvoznosti, negibčnosti, neekspeditivnosti. Problem direktne vodstva je prilično rešen v gospodarstvu in celo pri največjih in najbolj kompliciranih akcijskih družbah je delokrog odločujočih direktorjev silno širok in prožen, tako da je vpliv upravnih svetnikov skoro neznamenit.

Kar velja za gospodarske pojave in za gospodarsko organizacijo, se pojavlja v političnem življenju v še mnogo nujnejši in mnogo opasnejši obliki. Vsem so znane posledice modernega parlamentarizma in demokratičnega režima, kjer postaja ta režim žrtve strankarskih izrodov in kjer se mesto boja za ideje proglašča boj politikov za oblast in državo. Koliko gospodarskih vprašanj je moralo z dnevnega reda, ker so se politiki pulili za sporedne stvari, misliti mesto na državo in narod na svoje politične organizacije? Koliko nepotrebnega preklanja je bilo v naši narodni skupščini, koliko časa so nam vzele številne volitve, ki so razven tega stale državne blagajne občutne denarje. Klje po velikih voditeljih je vsled tega čedalje močnejši in predstavlja edino pravo rešitev danes vsekakor bo'ehaločega parlamentarnega in demokratičnega sistema.

Nad vsemi temi gospodarskimi in političnimi organizacijami pa imamo še drug organizem, naš državni organizem, ki zahteva tudi svojega graditelja, svojega stalnega voditelja in reprezentanta, to je državnega predsednika, v našem slučaju monarha. Ta funkcija je velevažna in marsikaterem oziru. Je važna v težkih vojnih časih, je važna v mirnih časih, kjer je treba narodu vlivati vero v bodočnost in mu dati osebnega simbola državnega dostojanstva, direktnega voditelja državne usode!

V tem položaju in to nalogo se moramo Jugoslovenci šteti srečne, da imamo vladarja, ki razpolaga z vsemi tu potrebnimi virnimi in ki je že do danes dokazal, da je sposoben voditi našo državo v srečno bodočnost!

Zadostuje pokazati na veliko vlogo, ki jo je igral naš kralj še kot vojskovodja in regent tekom svetovne vojne in neposredno po vojni, ko se je ustanavljala Jugoslavija. Znano je, kako posreža s svojimi navodili, nasveti in nazori direktno v mednarodno politiko, kjer igra radi svoje globokosti in resnosti najdatnejšo vlogo. Zlasti na zapadu je dobro zapisan kot lojalen zavetnik in kot pacifist, ki pa bo znal v usodnem trenutku primerno zastopati veljavo naše države in našega naroda.

S kolikim taktom je naš vladar posegal v naše parlamentarno in politično življenje, kjer je bilo treba nasvetov v razburkanih medstrankarskih borbah in često tudi direktnega posredovanja, da se je odpravila nevarnost popolnega kaosa v politiki. Strankarsko življenje pri nas ni mirno in hladnokrvno. Često nastopamo s ponolnoma južnjaškim temperamento. Razburkani valovi političnih strasti pluskajo na vse strani in o vsem odloča je strankarska samo-

Kritičen položaj vlade RR

Ustmena demisija radikalnih ministrov. — Zakon o paroplovlbi. — Afera dr. Lukiniča. — Parlamentarne počitnice.

— Zagreb, 16. decembra. (Izv.) Iz Beograda javljajo: Današnji beogradski tisti prinašajo vesti o kritičnem položaju vlade RR Radikalno »Vreme, ki drugače povsod zagovarja sporazum z Radicem, označuje položaj vlade z debelimi naslovi: »Ministri podali demisijo z. Pašiču. Potrjujejo se vesti, da so radikalni ministri ustmeno podali odstavko z. Pašiču, da omogočijo rekonstrukcijo vlade.»

»Vreme« dalje zelo obširno poroča o konfliktu, ki je izbruhnil na včerajšnji seji ministrskega sveta med ministrom javnih del radikalom Nikolo Uzunovićem in prosvetnim ministrom Stepanom Radičem. Minister Uzunović je ogorčen in v velikim nezadovoljstvom kritiziral postopanje ministra Stepana Radiča, ki se vitka v posle, glede katerih ni kompetenten. Gre v prvi vrsti za brodarski sindikat. Nikola Uzunović je odkrito izjavil na seji ministrskega sveta napram Radiču, da sedanje razmere v vladi niso povoljne in so ne- v zdržljive. Konflikt med obema ministroma se je tako poostrel, da se bo moral najbrž Stepan Radič na eni prihodnjih sej vlade opravičiti. Na zunaj radikal izjavljajo, da ta incident v vladi ni večje važnosti. »Politika« veli, da je ta spor Stepana Radiča tako razburil, da je moral predčasno zapustiti sejo ministrskega sveta.

Narodna skupščina je danes končala politično debato o izročitvi dr. Edo Lukiniča sodišču. Parlamentarjni krogi stvarno kritizirajo najmovejšo stilizacijo predloga skupščinske večine, ki samo graja nepravilnost, zagrešene bajе po bivšem ministru pravde dr. Lukiniču. Večina pa predlaga, da se dr. Lukinič ne izroči sodišču.

Vlada se ni definitivno sklepala o nadaljnem delu narodne skupščine. Splošno mnenje je, da se narodna skupščina v kratkem odgodi do 15. januarja 1926, radi katoliških in pravoslavnih božičnih praznikov. Radi kraljevega rošnega dne jutri seja skupščine odpade. V petek in v soboto pa ima narodna skupščina rešiti še zakon o paroplovlbi, s katerim se urejuje položaj brodarskega sindikata, oziroma se paproplovba podhravlja.

Zakon mora biti kot nujen hitro sprejet, ker namerava vlada že s 1. januarjem podhráviti paroplovbo.

Prometni minister Anta Radojevič je na včerajšnji audienci predložil kralju zakon o paroplovlbi v presankciji. Danes je prometni minister ta zakon predložil narodni skupščini kot nujen zakon.

(Radi traja ne pretrganje telefonske zveze so izostala današnja dopoldanska poročila iz Beograda. — Op. ur.)

Papežev političen govor

Papež o fašistovski vladi. — Začudljivo z neuspehim atentatom na Mussolinija. — Odnoseji napram Čehoslovaški in Jugoslaviji, oziroma ostalim državam.

— Rim, 15. decembra. Včeraj se je vršil v Vatikanu povodim imenovanja štirih novih kardinalov konzistorij, na katerem je imel papež političen nagovor, ki se mu pripisuje velik pomen.

Papež je uvodoma omenil srečen potek svetega leta. Spominja se romarjev z vseh svetovnih strani in hvali brezhibno prometno poslovanje po Italiji, ki je bilo vzorno navzlic težavam, celo v času zločinškega atentata, čegar prepredenje je sprejel z zadovoljstvom. Oni, od katerih je bil odvšen dober izvršetek svetega leta, so čutili odgovornost pred vsem svetom, ki je pošlal romarje v Italijo. Pokazali so pravo razumevanje za ono, kar so veleti veliki interesu države in večnega mesta. Zahvaljujemo se vsem, ki so pripomogli k dobremu uspehu svetega leta in za vse, kar se je v zadnjem času storilo za vero in cerkev, dasi je to le delno zadoščanje za krivico in škodo, storjeno veri in cerkvi pred dolgim časom.

De vtu so verniki iz vseh krajev ugotovili, da položaj glavarja katoliške cerkve še od daleč ni tak, kakršno mu gre v resnici in kakršen je potreben najvišji avtoriteti, ki jo ima od Boga. Verniki so se mogli svobodno kretati, namestnik Jezusa Kristusa pa so se mogli približati le čez prag, katerega ne sme prestopiti, dokler bodo trajale sedanje razmere.

Glede razmerja Vatikanu do držav je omenil glede češke republike, da se je izvedla ločitev cerkve od države na način,

da bo mogla katoliška cerkev nadaljevati svojo mislo nad dragim češkim narodom. Manj razveselil je položaj cerkve v Mehiki, ki ga more zboljšati le posebna intervencija božje dobrote. Dotikal se je drugih držav, zadovoljen je tudi s katoliško akcijo v Franciji. Po nekaterih drugih državah in tako tudi v Jugoslaviji, ni ostalo nebo brez obliakov. Papež hoče brantni povsodi čast božjo in svete pravice katoliške cerkve. (Včerajšnji »Slovenec« pa je ta stavek potvoril tako-le: »Izjavil je (papež), da je v vseh teh deželah dal pozvati vernike, da branijo čast božjo in svete pravice katoliške cerkve! Uredni.)

Imenovan so štiri novi kardinali in sicer: pariški nunij Ceretti, brazilski nuncij Gasparri, mons. Verde in mons. Odonella, nadškof v Anscazu. Od usolovenskih škofov ni prišel nikdo v poštev, da postane član kardinalskega kolegija...

— Rim, 15. decembra Italijanskim listom zelo ugaja papežev nagovor, ki je cmenjal tako liubezljivo fašistovsko vlado. Kar je rekel glede rimskega vprašanja, se smatra za korektno in ne more se žaliti nikogar. »Imperio« meni celo, da ni več delež čas, ko se rimsko, nad 50 let staro vprašanje reši zadovoljivo. »Epoca« piše, da so odnosi med Italijansko državo in sv. stolico dobrši karakterizirani z vzvišenimi besedami papeža o blaznem atentatu na poglavarja države.

Koalicijski kabinet Koch v Nemčiji?

Socialisti za dr. Kocha, ker je vnet pristaš Avstrije. — Pred splošno železničarsko stavko v Nemčiji?

— Berlin, 16. decembra. Včeraj so zelo skeptično presojali pogajanja demokrata dr. Kocha za sestavo razširjene koalicijske vlade. V politični javnosti prodira nazor, da je treba pospešiti vladno krizo, ker se od dne do dne pojavlja hujska socialna kriza v zvezi z gospodarskim položajem. — Splošna situacija je zelo kritična, ker so se preknila pogajanja državne železniške uprave z železničarji glede povišanja mezd. Železničarji groze s splošno stavko. Doktor Koch kot mandat za sestavo vlade je vodil včeraj pozno v noč živahna pogajanja z zastopniki posamnih parlamentarnih skupin.

— Berlin, 16. decembra. (Izv.) Danes so se pojavila optimistična mnenja o možno-

sti sestave širokega kabineta dr. Kocha. — Težkoče so le, ker socialni demokrati še vedno izražajo svoje pomisleke proti široki koalicii. Socialni demokrati zahtevajo odstranitev sedanjega ministra za državno brambo Gesslerja. Osebnost dr. Kocha sama na sebi je zelo simpatična socialnim demokratom. Dr. Koch je pošten demokrat. Bil je notranji minister ravno v času, ko je izbruhnil znani Kappov monarhistični puč ter si je pridobil velikih zaslug za republiko, ker se mu je posrečilo ta puč popolnoma udušiti. Dr. Koch je obenem odkrit in vnet pristaš in zagovornik priključitve Avstrije k Nemčiji. O tem vprašanju je že večkrat javno govoril na shodih.

Volja. V taki dobi in v takih razmerah je prava sreča, da imamo vladarja, ki kot vrhovni šef in organizator državne napredka in državne bodočnosti, miri strankarske strasti, vpliva pomirjevalno na državnike in politike ter jih usmerja v pravce naših vsenarodnih interesov. Veljava našega vladarja v vojski je prevladujoča, takisto njegov ugled v narodu, ki vidi državo le v simboličnem njenem predstavniku. Posej v Crni gori

Blížajo se božični prazniki, Novo leto je pred durmi!

Vse hoče biti za praznike novo, vsi kupujejo božična in novoletna darila. — A kje naj jih kupijo? — To pove trgovec potom oglasov v »Slov. Narodu«!

Konference Male antante

— Beograd, 16. decembra. (Izv.) Beogradski listi so zadnje dni poročali, da se vrši konference zunanjih ministrov držav Male antante v dnech od 15. do 20. januarja v Dubrovniku. Nekateri listi celo javljajo, da se zunanji ministri dr. Beneš, Duca in dr. Nincič sestanejo najprvo v Splitu, od koder se odpeljuje nato na parniku »Karagorgje« v Dubrovnik. Za okolnost, da se ne vrši redni sestanek Male antante v Beogradu, navajajo različne razloge, zlasti da žele zunanji ministri obravnavati brez hrupa in reklame vse mednarodne probleme, ki se nanašajo na vitalne interese maloantantnih držav. Nekateri listi v inozemstvu so javljali, da bo Mala antanta razpravljala o monarhističnem gibanju na Madžarskem in o odnosih sovjetske Rusije do balkanskih držav. Vse te vesti so preuranjene in zgolj kombinacije.

— Beograd, 16. decembra. (Izv.) Danes so se razširile govorice, izvirajoče deloma iz vladnih krogov, da je konference Male antante sporazumno z zunanjimi ministri odložena do meseca februarja 1926. Romunska vlada je že odgovorila na zadevne predloge našega zunanjega ministrstva. Mesto sestanka še ni definitivno določeno, ker je zunanji minister dr. Beneš odsoten iz Prage.

PROTEST LJUBLJANSKE UNIVERZE

— Beograd, 16. decembra. (Izv.) V imenu univerzitetnega sveta in v imenu akademsk mladiše ljubljanske univerze je rektor dr. Leonid Pitamic doposlal ministrskemu predsedniku, prosvetnemu ministru in narodni skupščini manifest ljubljanske univerze, ki svečano protestira proti nameravani ukiniti univerze. Prosvetnemu ministru in drugim partnerjem je obenem predloženo izbrpno poročilo o dosežanih znanstvenih uspehih, ki jih je dosegla mlada ljubljanska univerza.

RADIČ USTANOVI KMETSKO GLEDALIŠČE

— Zagreb, 16. decembra. (Izv.) Oficialno glasilo Radičeve stranke »Doma« javlja danes, da se prihodnja gledališka predstavata za seljake vrši v Zagrebu dne 3. januarja 1926. Izro določil sam prosvetni minister Stepan Radič, ki zahteva, da se dovolj seljakom za predstave polovična vstopnina in aranžira brezplačna vožnja po železnici. »Doma« tudi pripominja, da je Stepan Radič uvedel akcijo, da se zgradi na zagrebškem sejmishen veliko kmečko gledališče za 5 do 10.000 ljudi. To gledališče naj bi bil nekak spomenik na svoječasno prisego, ki jo je Radič dal kot republikanec na velikem zborovanju na sejmishču.

STEINBEISSOVA PODJETJA V ZASEBNIH ROKAH

Beograd, 15. decembra. n. Iz kabineta ministra za šume in rudnike se objavlja: »Ministrski svet je sprejel na svoji današnji seji predlog ministra za šume in rudnike, naj se gozdno podjetje Dobrljin - Drvar, takozvano Steinbeissovo podjetje, čigar lastnica je država, da potom javne licitacije v zakup z vsemi pravicami eksploatacije vsega gozdnega kompleksa tega podjetja. V zakup se oddajo železnica, žage na Drvarju in v Dobrljinu, skladišča v Šibeniku z vsemi industrijskimi napravami, vsa posloplja za gozdno manipulacijo, delavnice in ves vagonski park. Progi Prijedor-Knin in Srebrenica - Jajce, na katerih se mora vzdrževati ves promet, se izločita iz podjetia in izročita v upravo in obrat železniškemu ravnatelstvu v Sarajevu. Delniška glavnica se zviša na 20 milijonov dinarjev. Tako bo moglo podjetje v zasebnih rokah in s privatnim kapitalom popolnoma izpolniti naloge največje državne industrije brez žrtve in rizika s strani države. Lastniško pravico ima država še nadalje.»

IMEOVANJE V DIREKCIJI AGRARNE REFORME

— Beograd, 16. decembra. (Izv.) »Službene« objavljuje imenovanje doseždanjega referenta pri direkciji za agrarno reformo v Ljubljani g. Albina Radikona za inšpektorja agrarne direkcije istotam. Inšpektor Radikon je že nad tri leta dodeljen agrarni direkciji, svoječasnno je bil sodnik v Pull

Nedosegljiva glede trajnosti in jakosti šarenja!

SPORAZUM MED TURČIJO IN JUGOSLAVIJO

— Beograd, 16. decembra. (Izv.) Zunanji minister turške republike Ruži bej se na svojem povratku iz Parizu ustavi v Beogradu dva ali tri dni. Sestane se z zunanjim ministrom dr. Nincičem, da razpravlja z njim o vseh obeh državi zadevajouih vprašanjih in o raznih pogodbah, ki se imajo skleniti takoj po obojestranski ratifikaciji pogodbe o miru, oziroma prijateljstvu.

MIROVNA NOVINARSKA KONFERENCA

Pariz, 15. decembra, d. Mednarodno udruženje pri Zvezi narodov akreditiranih novinarjev namerava sklicati mednarodno mirovno konferenco tiska. Udruženje bo stonilo v stik z vodilnimi novinarskimi organizacijami v raznih državah in svrho sodelovanja na konferenci.

Borzna poročila Ljubljanska borza

LES. Hratovyl plohi neobrobieni 70, 80, 90, 100, 110, frc. meja 2 w 900, 900; bukovi plohi 120, 140, 160 mm od 2-2.50, 3-3.50, 4-4.50 m. I, II, III monte z prezezanim strem ostrorbo frc. vag. Postojna trs. 3. vag. 675, 680; trami monte po notj frc. v. n. p. skorite jelka 13 mm, 4 m. monte fez. vag. Postojna trs. —, 600; deske jelka 25 mm, 4 m. monte frc. vag. Postojna trs. —, 520; hrastovi hlodi od 3 m uspr. od 30 cm I. II napr. frc. n. p. 420, —; borovi hlodi od 25 cm napr. media 32 od z-7 m frc. n. p. —, 220.

Zlito. Pšenica bačka frc. u. p. —, 285. Koruza umet. suš. frc. slav. p. —, 155. Ajda domača frc. v. slov. p. —, 255. Proso domače frc. v. slov. p. —, 205. Otrubi nezmetli v frc. fr. v. medj. p. —, 85. Otrubi zmetli drobni frc. v. medj. p. —, 125. Krompir beli frc. vag. štaj. p. —, 80. Krompir rožnat frc. vag. štaj. p. —, 75. Brinje ital. frc. vag. Lj. —, 375. Laneno seme frc. vag. Lj. —, 550. Sitvorka 50 odst. frc. v. sremška p. —, 2000. Mast. gar. čisto svinjska netto fr. —, 2100. Mast sod frc. v. ban. p. —, 2100.

Ekfeti. 2 in pol odst. drž. renta za vojno štto do 320; 7 odst. invest. pos. iz l. 1921 78 in pol. 80; Čeljska posejilnica d. d. 200, 202; Ljubljanska kreditna banka 210; Merkantlna banka 100, 104; Prva hrvatska štedionica 950; Kredital zavod 175, 185; Slavenska banka 50; Strojne tovarne in lvarne 125; Nihag d. d. 35; Zdržzene papirnice 120, 125; Stavbena družba d. d. Ljubljana 100, 110; Šešir d. d. 115, 120; 4 in pol odst. kom. zad. dež. bke. 20, 22; 4 in pol odst. zast. l. kr. dež. bke. 20, 22.

Zagrebska borza.

Dne 16. dec. Sprejeto ob 13. Devize: Curih 10.855-10.935, Praga 166.40-168.40, Pariz 202.67-206.67, Newyork 56.10-56.70, London 272.86-274.36, Milan 226.79-229.19, Berlin 13.381-13.481, Dunaj 791.40-801.40. Valute: dolar 55.45 56.05. 7% invest. posoj. 1921 78-78.25, 2 1/2% drž. rente za ratu sietu 324-325.50, 324-325. Ljublj. kredita 210, Hrv. eskomptna banka 118-120, Kreditna banka, Zgb. 133-135, Hipotekarna banka 64-64.50, Jugobanka 108-109, Prashedionica 945-950, Slavenska banka 50, Eksploatacija 40-45, Šečerana, Osijek 430-440, Ists d. d. 62-64, Nihad 38, Gutman 360, Slaveks 140-155, Slavonija 44 1/2-45, Trboveljska 320-330, Večve 120.

Inozemske borze.

— Curih, 16. decembra. Borza: Beograd 9.20, Pariz 18.90, London 25.125, Newyork 518, Milan 20.875, Praga 15.355, Dunaj 73.08.

— Trst, 16. decembra. Beograd 43.90 do 44, Pariz 90, London 120.30-120.40, Newyork 518, Milan 20.875, Praga 15.355, Dunaj 477-479, Dunaj 347-352.

Inserirajte v „Slov. Narodu“!

L. S. Mehar:

Iz novih pesmi

Repodija nekaj trenutkov iz t. 1914.

Teško s palico se optiraje — kajti starost slaba je opora — žel kralj Peter je ob jarkih srbskih: — Deca moja, težek čas prihaja: Svašov je stotisoče pred nami in za njimi je stotisoč Svašov, a tu nas je le peštica mala, v tej pešnici Srbija je cela. Slavnostno ste dali mi prisego, da vsi date kri za domovino, danes pa zahteva domovino, da živite, da ne pade z vami, kajti vi ste danes domovina — in življenje vaše — seje bodočnosti. Jaz odvečem vse prisuge svete, vrčam vam besedo vašo danos povrnite k žensam se in deci, k poljem žreдам se domov vrnite. Svašov bo od vas zahteval davkov, a življenje vam daruje Svašov, če ne bo orožja v rokah vaših. A jaz, deca, človek star, slaboten, fu ostanem in počakam Svašve, da se zadnjič z njimi razgovorjam, kot se razgovarja Sumadinec. Komur drago, z manoj naj ostane, a to glas le bolnega je starca. Srbija veli: udaj se, idli... — Ni ti eden ni odšel iz jarkov k ženi svoji, deci, poljem, žreдам, k kraljem so ostali v vojnem polju.

III. Bila bitka se je, bitka slavna, kakor hrusche padali so Svabci — za drevo potresel s polno veja. Kdo ni padel, bežal je na Dunav: kdo ne bežal tako naglo, kdo verjel bi, da je kdaj mogoče, da tako bežijo — late vrnov.

IV. V mesto Beograd kralj Peter jaše. Narod v množicah stoji po cestah, glav odkritih stoji stari, dečki, žene klanjajo se živo, sveto da besedi le praporov se čuje, ki zna stih in ogenj palapačo. Padale večerne prve senice, so na sivi zimski dan mrakotni, ko kralj Peter jaše je po mestu in za njim junaki vsi njegovi. Prišli so do cerkve in obstali. V svetli hram vstopili so, kjer sveče trepetaje zarke pošiljale po oltarjih so, ikonah starih, po svetnikih in po steneh belih. Pred oltar pokleknil je kralj Peter in za njim junaki srbski hrabri in vse narod po tihini sveti. In naenkrat kralj na glas zaplaka in globine duše misli polne ker na more najiti sam besede za zahvalo radosti in prošnje za pomoč, ki Bog jo je podelil za pomoč, ki naj jo da v bodoče... Za njim zaplakati so vsi junaki in vse narod iz duše hvalepolne.

V. V mrak večerni šel je kralj iz cerkve v konak svoj se kralj je Peter vračal, okna vsa so bila razsvetljena, v žarkih njih vihrale so zastave, narod je slavil svoj praznik zmaga. Svingale nad glavami so čapke, robcí mahali iz dalj in pozdrave: kralj odzdravilja, solze si otira, konak ves žari se v svetlih lučih a na vratih razprostrti je prapor prapor Svašve, vravog črnozlotih, ki nad konakom so ga razvili. Modri belec kraljev se ustavi in pogleda prapor črnozloti, stopi z nogo in po njem udarja, kot da s tem izkazati bi hotel svoje konjsko mu zamitvanja.

Na lista «Nar. osvobodjenca» z dne 11. X. 1925.

Žrebanje loterije Sokola I na Taboru

Na Taboru je snoči točno ob 18. prišlo žrebanje velike loterije Sokola I pod kontrolno fin. oblasti, javnega notarja in posebne komisije. Vseh dobitkov je bilo 2348 v skupni vrednosti 220.000 Din. Za žrebanje je prišlo v poštev 100.000 števil in sičeri 21 serij po 4762 oziroma 4161 števil. Loterijska komisija je obstojala iz predsednika v.š. rač. svetnika Dragotina Luandra, ter članov, staroste Sokola I dr. P. Pestotnik in uradnika Pok. zavoda Ant. Cotarja, za fin. oblast sta bila prisotna preglednik fin. kontrole Fran Pust in

podpregled. fin. kontrole Fran Jekel, ki sta pazila, da se je žrebanje pravilno pravljalno in v redu. Notar dr. Kuhar je obenem kot notar nadzoroval pravilnost žrebanja po izdelanem načrtu. Od strani Sokola I je vodil oficijelni zapisnik Rudolf Zavržnik učitelj v Mostah, kot zastopnik Jugoslovskega Saveza je bil prisoten g. J. Dev. Posame žetivke je žrebil član Sokola I Ivan Lozei.

Komisija je sklenila, ko je ugotovila, da je vse za žrebanje pravilno pripravljeno, da so veljavne vse one srečke, za katere je denar do večera 18. sveder prispel na čekovni urad ali na blagajno Sokola I, loterijski odsek. Razveljavilo se je nekater srečke. Glede dobitkov od 50 Din je treba pripomniti, da zadene te dobitke najpreje večena številka in obenem participira tudi številka, ki je spredaj in številka, ki je za izveličeno številko. Žrebanje je trajalo od 18. do polnoči. Za glavne in večje dobitke je vladalo veliko zanimanje ter se je na Taboru zbralo več ljudi, ki so z nestrpnostjo pričakovali objavo prvih glavnih številk odoonoo dobitkov.

Omeniti je treba še, da pri dobitkih od 25 Din dalje participirajo obenem z izveličeno številko dve številki spredaj in dve številki zadaj.

Spodaj objavljamo po vrsti izžrebane številke glede glavnih in večjih dobitkov do Din 100.

Glavni dobitek (50.000 Din) je dobita serija XX št. 4135. II. glavni dobitek (25.000 Din) serija XV št. 2160; III. glavni dobitek (15.000 Din) serija XX št. 2021; IV. glavni dobitek (10.000 Din) serija XIV št. 868. Po 5000 Din so zadeli: serija V št. 2668; XV št. 743; X št. 4384; III št. 1294. Po 2500 Din: serija X št. 4368; VII št. 2167; IV št. 1252; XIX št. 2663; II št. 3000; XVII št. 559; XVIII št. 1202; VI št. 900; XIX št. 2608; XIX št. 2609. Po 1000 Din serije: V št. 2589; V št. 3966; VI št. 2004; X št. 4059; II št. 3791; XXI št. 1191; XIX št. 3267; XIX št. 3268; XII št. 4000; IV št. 2789; XII št. 784; X št. 83; XI št. 1329; IX št. 1061; III št. 4252. Po 500 Din serije: XI št. 4630; XXI št. 1023; V št. 2247; III št. 4042; IV št. 4313; XIV št. 4150; V št. 4449; XV št. 3378; XV št. 3017; I št. 4487; XIX št. 4717; VII št. 387; I št. 3275; V št. 2753; XIX št. 1199.

Dalje je bilo izžrebanih še večje številke dobitkov do 100, 50, 25 in 12,50 Din.

Predavanje v društvu „Soča“

Dne 13. t. m. je gđ. Jerica Zemljanova, voditeljica gospodinske šole na mladiki je predavala o temi: «Varnost do brega in razumnega gospodinjstva». Najprej je aranzir predavatelj g. Stilič govoril povdarjal, da se vrši ta večer od obstoja društva 95. predavanje, a da je to prvo kot predava dama, zato jo tumbolj iskreno pozdravlja. Gđ. Zemljanova je na to uvodoma kazala na harmonijo, prijetnost, srečo in zadovoljstvo v hiši, v kateri vlada red in čistost. Za vsakdanje življenje je potrebna racionalna in okusna kuhinja. Ona čuva in neguje zdravje, pospešuje fizični, kakor tudi duševni razvoj dece brez drage zdravniške pomoči. Sposobna gospodinja s trudem dosega povojne uspehe pri bogati zalogi, pri skromnih sredstvih, pa je to prava umetnost. V tem oziru prednjačijo gospodinje nam sosejnih narodov, posebno Čehinje in Nemke. Na ta način znatno zmanjšujejo dnevne izdatke in olajšajo, posebno v sedanjih težavih in dragih razmerah velike skrbi moža za vsakdanji obost družine. Ker je družinsko življenje temelj narodnemu in državnemu življenju, so številne Čehinje v velikih meri pripomogle dvignitju materialne in po temu tudi dvignitju duševne kulture češkega naroda, katerega napredek obdunuje danes ves svet.

Kakor ene, tako tudi druge so do take umetnosti prišle potom dobro organiziranih gospodinskih šol, katere se pri nas nahajajo šele v povolju, odnosno jih dandanes sploh še nimate. Naši merodajni faktorji in vsa naša javnost obrača vsjo svojo pažljivost na dnevno strankarsko politiko, gubi pri temu svojo energijo in zapravlja težki denar, pozablja pa na izobrazbo ženskega narastača, bodični mater in gospodinje. V takih razmerah, ni čudno, ako se danes mladenke zanimajo samo za ples, sport in razne zabave, mesto da bi se resno pripravljale za življenje.

V. I. Krizanovska: 126

V kraljestvu nesmrtnih

Roman.

Vse, kar imate, ste prejeli od Brahme. Zdaj iščete miru in pokoja, pa ne veste, da ga ni in da je absolutna sreča samo v neprestanem delu. Niste še zrel, da bi stopili v raj in zrlí svetlo Brahmino obličje. Pojdite torej in slavite ga, da zaslužiti njegovo milost!

Skrivnostni glas je utihnil. Del pravičnih je ponizno povetil glave in začel molitvi. Toda Vajdhivine duše se je polastila divja jeza. Dvom, ki ga je neprestano mučil in spremljal tja do rajskih vrat, mu je zlobno šepetal: — Nu, kaj praviš na to? Kdo je imel prav? Srdito je planil Vajdhiva na svetlo steno, hotel je splezati nanjo in venomer je kričal: — Pokaži se, obljubljeno pravosodje! Sodí moje tirane in dai mi plačilo za vsa dolra dela! — Odgovora ni bilo. In zopet je planil naprej ter srdito zaklel. Naenkrat so se zvezde okrog njegove glave spremenila v oblak črnega dima. Vse ozračje je zatrepotalo, izza skrivnostne ograje je živignila strela in prodrla Vajdhivino srce. Njegovo prozorno telo je razpadlo na tisoče atomov, razbrzdane síle prvobitnega kaosa so ga zgrabile in potegnile v ognjeni vrtnec, ki je sezgal njegova

svetla obláčila, ubil njegov spomin ter mu odvzel znanje in moč.

Kakor listič, ki ga nosi vihra, je letel v brezno. Sele strašen sunek je ustavil njegov polet. Ves izmučen se je Vajdhiva zavedel v ogromnem meteorju. Od vsega njegovega znanja in moči je ostal samo nejasen spomin na to, kar je bil nekoč, in zavest, da ni zdaj nič drugega, nego navaden kamen.

Kar ga je zdramilo iz težkih misli neko čudno petje. Zagledal je trumo nagih ljudi, ki so nosili na svojih koščenih ramah suhljad in plodove raznih eksotičnih rastlin. Vse to so zložili na skalo in začgali. Nato so pokleknilí in zapeli pesem na čast Brahmini pravičnosti.

Vajdhive se je polastil tak obup, da je kamen počil. Iz njegove notranjosti je pritekla kristalno čista voda.

—Solze pravičnega mu bodo plačilo, — se je začul glas, ki je skušal potolažiti Brahmino jezo. Nevedna množica je začela čistiti studenec.

Od vseh strani so prihajali bolniki, pohabljeni in slepci. V zdravilnem vreću so našli zdravje, zakaj iz kamenitega Vajdhivinega srca je teklo s solzami bistvo njegove narave. V kristalnih kapljah se je zbirala vsa moč maga, ki je naravne síle niso mogle uničiti. Čudežno ozdravljeni bolniki so zramnanesli toliko gradbenega materiala, da so zgradili svetišče in zavarovali čudodelni vrelec.

Narajana je umolknil. Tudi prijatelja sta nekaj časa molčala, nakar je Dahir pripomnil:

Prof. Zrabič se je predavateljci v najtoplejših besedah zabavil za predavanje, katerega predmet sadira globoko v družinsko življenje. Zlasti pa je povdarjal, da bi morala dama, in nasej je še tako izobrazena in emancipirana, dokončati gospodinsko šolo.

Publika, posebno pa mnogoštevilno zastopani ženski svet, je pasljivo sledila zanimivi argumentaciji in je gđ. predavateljico obdarila z velikim dolgotrajnojem plaskanjem. Takih predavanj šelimo še mnogo v društvu «Soča».

Ljubljanska porota

V Ljubljani, dne 15. dec.

Poneverbe pri Čehoslaviji na Jesencah. Porotniki so verjeli obtoženemu Nikolaju Webru, da je poneverjal denar vsled denarnih stisk in da je imel namen, škodo poravnati, zato so vprašanje glede poneverbe soglasno zanikali, nakar je sodišča Webra oprostilo. Zagovornik dr. Lulek (pisarna dr. Pirca). Torej bi drugi sledeči v sedanjem zasedanju, ko so porotniki zaradi poneverbe obtoženega oprostili.)

Velike tatvine v Žitnem zavodu. Predseduje sod. svetnik Janša, votant sta viš. sod. svetnika Vidic in Križič. Državno pravništvó zastopa dr. Mastnak. Zagovornik predsednik gđ. sodišča v pok. dr. Papež.

Pri inventuri v Žitnem zavodu v Ljubljani so koncem leta 1924 ugotovili velike primanjkljaje na žitu in moki. Tatvin je bil osumljen 33letni delavec Anton Babnik iz Šmarja, ker je bil zaposlen pri imenovanem zavodu od 22. februarja 1923 do 12. novembra 1924, ko so ga aretirali. Obtoženec je bil zaradi tatvin že dvakrat predkaznovan. Ukraдено žito je prodal raznim osebam, največ izvoščkom, za gotovino ali za vožnje. Za moko pa so bili odjemalci celo nekateri trgovci. Sosusumljenih je 14 oseb, ki pridejo pred določeno sodišče.

Obtoženec je bil večinoma zaposlen v skladišču na Dunajski cesti (Mühlsenaova hiša), deloma pa tudi v drugem skladišču na Miklošičevi cesti. Čež opoldanske ure, ko je delo počivalo, se je skladišče zaklepilo in se je ključ od prvega skladišča na Dunajski cesti prinašal v drugo skladišče na Miklošičevi cesti v šrambo. To je opazil obtoženec in sklenil, da bo začel krađati. Tatvino je izvršil tako, da je vsakokrat med opoldanskim odmorom vzel v skladišču na Miklošičevi cesti ključe, šel v skladišče na Dunajski cesti, odklenil in spravil iz skladišča razno žito in moko. To blago je ali takoj na lcu mesta Čakojcemu odjemalcu izročil, ali ga spravil na svoj dom ali pa ga skril v drugem skladišču in ga dal pri ugodni priliki odnesti ali odpeljati. Koliko žita in moke je v resnici ukradel, se ni moglo natančno doznati, zato se obtožba omejuje le na tisto količino žita in moke, o kateri se je doznalo, da jo je obtoženec izročil raznim osebam in katere tatvine tudi v splošnem priznava.

Na omenjeni način se je doznalo, da je obtoženec vzel Žitnemu zavodu najmanj 1836 kg ovsu a 3.20 Din = 5875 Din, 370 kg koruze a 2.25 = 832.50 Din, 196 kg ječmena a 4.05 = 689.75 Din in 1010 kg moke a 5.60 = 5656 Din, kupno torj za najmanj 13054 Din.

Obtoženec, ki je imel 45 Din dnevne plače in 25 kg moke na mesec po izredno znižani ceni a 1.45 Din za kg, je živel potratno ter se opetovano vozil na izlete v okolico, izvoščke pa odškodoval z ovsem, koruzo ali moko. Pri tem je manipuliral tako predrno, da je pri belem dnevu naročil voznika na dvorišče pred skladišče ter nalagal težke vreče na voz. Včasih je natovali kar po 12 do 15 vreč žita, ozir. moke. Vsaka vreča moke tehtja 85 kg. Včasih pa je naložil tako vreče moke kar na dvoколnico ter si jo odpeljal na dom.

Obtoženec pa je bil še na drugem polju »delaven«. V dogovor je stopil z Reichovima hlapčema Avgustom Marenčcom in Karlom Gorencem, ki sta prevzajala za Reichovo tovarno po cele vagone premoza s kolodvoru. Od tega premoza sta hlapca pokradla okoli 22.485 kg v vrednosti 8000 Din. Ukraдени premoz je večinoma razprodal obtoženec Babnik, pri tem se seveda tudi nase ni pozabil. Tako je prodal Babnik trgovcu A. St. 2 voza, t. j. 4400 kg premoza, družbi »Ilirija« tudi 2 voza t. j. 2700 kg, nekí Hermim B. 2000 kg, trgovcu V. 4865 kg itd. Za uslugo sta mu tatinska hlapca enkrat dala 300 kg premoza, vsa-

kikrat pa del »zaslužka«, v gotovini. Obtoženi prizna, da je vedel, da sta imenovana hlapca premoz krađa svojemu gospodarju Adolfu Reichu, kakor tudi, da ga je razpečaval, odnosno si ga pridobil. Denar pa, ki si ga je s to komisijo prislužil, je zapravil z voznjaki in drugimi zabavami. Povabljenih je 16 prič, ozir. se njihove izpovedbe prečitajo.

Politične vesti

O razmerju med Orjuno in SDS je sprejel direktorij Orjune v svoji seji v Splitu dne 12. t. m. sledeče sklepe: 1. G. Svetozar Pribečević je rekel pri otvoritvi kongresa SDS v Beogradu besede: »Tako se konča vsaka akcija, ki ni postavljena na načelnem temelju, temveč je narekovana po osebnih nagibih in interesih«. S temi besedami se je merilo na g. Ljubo Leontiča, ki se je čutil težko prizadet na svoji časti in svojem poštenju. Prizadeti dr. Leontič je bil primoran in upravičen, da je takoj reagiral, a to v obrambo lastne časti in z ozirom na ugled in interese naše organizacije, ki il dr. Leontič načeljuje. 2. Z ozirom na drugi del znanega govora Sv. Pribečevića zavrača direktorij Orjune najodločnejše govornikove trditve, ki se nanašajo na neodvisnost naše organizacije in kategorično izjavlja, da v vodstvu Orjuna ni nikdar bila tendenca, da se Orjuna proglasi za stranko, niti da bi se kakí stranki približala, temveč se drži dosledno vseh sklepov, da organizacija ohrani svoje brezkompromisno stališče kot izventranksarski in nadstrankarski pokret. Zaradi tega ne more biti govora o tem, da bi se Orjuna približevala ali odstranjevala kakí politični stranki.

Radić o sestanku s Petrovićem in o izenačenju koleđarja. Današnji »Dom« priobčuje o sestanku Stjepana Radića z bivšim notranjim ministrom Nastasom Petrovićem tole notico: »Predsednik HSS St. Radić je vrnil posej g. Nastasu Petroviću. Oba sta se nad eno uru presrčno pomenkovala kot stara prijatelja o raznih stvareh, zlasti o kmetskem gospodarstvu. Dotaknila sta se tudi važnih političnih vprašanj, zlasti pa politike narodnega sporazuma. V isti številki povdarja Radićovo glasilu, da je treba čimprej izenačiti koleđar, ki še vedno ni izenačen, dasi proklamira znana krska deklaracija enotni koleđar kot eden glavnih pogojev našega ujedinjenja.

Juljska krajina

Okrađen Dunajčan. Pretekli mesec se je mudil v Trstu dunajski trgovec Karol P. Ko je sedel pred neko kavarno, sta se mu približali dve elegantni, močno parfimirani mladenki sledi je pogovor in končno izprehod v bližnji vrt. Tam so sedeli skupaj, mladenki sta se mu škalski in ko ga je ena objemala, mu je druga ukradla iz žepa listnoca s precejšnjo svoto denarja. Potem sta se naglo odstranili. Okrađení trgovec je s poročil policiji, kaj se mu je pripetilo in obe prodajalki ljubezni sta prišli pred sodišče. Adalina Pečarić (Pecchiarić!) je obsojena na 8 mesecev in 10 dni zaporu, A. Roset pa na 5 dni.

S plinom se je zadušila v Trstu v ulici XX. set. št. 24 20-letna služkinja Kristina Ukovič. Zjutraj so jo našli v njeni sobi na tleh ležečo. Pozabila je zapreti pipo pri plinovi napeljavi in tako je plin iz kuhinje puhtel v njeno sobico, jo omamnil in zadušil.

Na Velikem Lošnju se je bil udomaćil avstrijski nadvojvoda Karel Štefan. Lepi otok in krasno podnebje sta mu isdatno prijala pa tudi uredili si je bil svoje domovanje zelo udobno in prijetno. Nadvojvoda je imel krasen, velik park. Vse imetje nadvojvode je bilo v vojni zaplenjeno in sedaj se občina bori z vladno predvsem za posest parka. Kmetje so moralí nadvojvodi odstopiti mnogo zemljišča za majhen denar. Zastopniki občine so naprosili za dno vlado znova, da ji odstopi park, ki ga nujno potrebuje Veliki Lošinj za tujski promet. — V Rimu zavlačujejo to zadevo in nič se ne ve, komu pripade krasni park. Tudi nadvojvoda se potem svojega zeta Klosea, ki je italijanski podanik, bori za ohranitev svoje posesti.

Razstava slikarja Črnigoja. Odbor umetniškega krožka v Gorici priredi te dni razstavo, na kateri bodo izložena tudi dela tržaškega slikarja A. Črnigoja. Razstava je v Nunki ulici št. 14.

Iz Celja

Smrtina kosa. V Celjski bolnici je umrl na pljučnici žalski kaplan g. Rom Naj v miru počiva!

Slomskovo tiskovno zadrugo so ustanovili 10. t. m. v Celju. Za predsednika odbora je bil izvoljen celjski kaplan Lambercher.

Smrti radi nesrečnega padca. Posesnik Maks Vrečer iz Dobrove v celjski okolici je prišel te dni po opravikih v mesto. Ker je bilo vse zmizro, je tako nesrečno padel, da je vsled dobljenih poškodb umrl.

Dobrodolna prireditev državne krasne zaščitne dece in mladine v Celju. Kl se je vršila v soboto in nedeljo, je lepo uspela. V soboto je bil obisk sicer slab, v nedeljo pa je bil dober. Točke na odru so se izvedle krasno. Vse se je zlitlo v poetično in v zgodno etno prireditev. Dohodek prireditve se bo vporabil za božičnico revnim otrokom na celjskih osnovnih šolah.

Seznam prostih stanovanj objavila zopet stanovanjsko sodišče. Stranke, ki reflektirajo na eno izmed teh izpraznjenih stanovanj, se morajo javiti do 18. decembra do 12 ure pri stanovanjskem sodišču.

Obrotniški shod, ki se je vršil v nedeljo v Narodnem domu v Celju, je bil dober obiskani. Med drugim je na shodu obrtno poročal o reformi bolniške blazene g. Ivan Bizjak. Shod je sprejel resolucijo, v kateri se zahteva v glavnem decentralizacija bolniških blagajin in za uvedbo novih, v smislu bivših okrajnih bolniških blagajin. Zvišanje dosežanih prispevkov obrtniške odločno odklanja. Radi onemoga nastopa bo Zveza obrtnih društev v Celju sklicala eno-ko interesiranih krogov.

Iz Maribora

Nadaljni program Ljudske univerze v Mariboru. Po prav dobro uspehlih predavanjih o ruski arhitekturi (dr. Štolc) in ruski duši (B. Borko) bo mudila Ljudska univerza svojemu občinstvu, zlasti se prilastiteljem ruske kulture, več nadaljnjih predavanj. V petek dne 18. t. m. bo predaval g. prof. Orun tar o ruski pokrajini. Ob lepih skiptičnih slikah popelje slušatelje v staroslavno Moskvo z njenim divjim Kremljem, v monastirski Kijev, v slavni Niznji Novgorod, zibelko ruske državnosti, v ponosni Petrograd, na matuško Volgo in v mnoge druge tipične ruske pokrajine, opisujejo hkrati njih kulturni pomen za ruski narod. — V ponedeljek dne 21. decembra bo predaval predsednik Ljudske univerze g. inž. Janko Kuko v e c o Tolstom. To predavanje bo obsegalo mlada leta velikega ruskega pisatelja in verskega misleca. Predavatelj bo načrtal v širokih potezih njegove prve divne umotvorne in citalra iz njih najbolj markantna mesta. V srodišču pa bo stalo čudovito življenje Tolstega samega. Predavanje se bo nadaljevalo po novem letu. Predavatelj bo poskušal podati etnotno in zaokrožno sliko o življenju in delovanju Leva Tolstega ter zajeti njegove ideje in nazore o temeljnih problemih sveta in človeka.

Velikemu županu dr. Pirkmayerju je vlada poverila, da dožene z avstrijsko vlado na Dunaju vse podrobnosti nadi razdelitve avstrijskih arhivov. Radi tega veliki župan do božičnih praznikov ne bo sprejemal strank.

Podraženje kruha so mariborski peki izvedli samovoljno brez odobrenja pristojne obrtne oblasti, ki je sedaj pozvala zadrugo pekov, naj predložijo svo regulativ, sicer bo oblast sama čeno določila. Pri belez pem pivu bi bilo neznamno povišanje cen utemeljeno, nikakor pa ne pri črnem kruhu, ker so cene črni moki celo padle.

Društvo hišnih posestnikov sklicuje za prihodnje nedeljo pri Gambirnusu veliko protestno zborovanje zoper prehodno davke.

Sveta vojska si je izvolila novi odbor, ker je predsednik prof. dr. Kovachi odstopil. V novi odbor so izvoljeni gimnazijski ravnatelj dr. Tominec, prof. dr. Doular, J. Stavelj, A. Krepek in ga. Stupica. — Drava zamrznila. Od elektrarne Faia do postaje Brezno je Drava čez in čez zamrznila.

— Tvoja pravilca je zelo poetična, vendar pa polna paradoksov. Dokler smo še na poti k popolnosti, ni moremo doumeti, kaj nas čaka po smrti. Končni cilj življenja na tem in na onem svetu je in ostane največja zagonetka. Vendar pa vemo, da nas silijo neizprosni zakoni neprestano naprej in da je pogubljen, kdor se na tej poti ustavi. Zato nima pomena godrnjati, dvomiti in klicati na pomoč silo, ki je tako mogočna, da se ji nihče ne more protiviti.

— Nauk moje pravilice je ta, da je pot k popolnosti zelo riskantna in da človek nikoli ne more računati, da res doseže svoj cilj. Človeški nagoni so pogнали tako globoke korenine v dušo, da ni mogoče ugotoviti, kdaj povsem izginejo. Junak moje pravilice je na poti v raj očistil svojo dušo. Vse njegove misli so se spremenile v voljo in zapovedovale kozmičnim zakonom. Samo v globlini njegovega bitja je ostal neznamen del človeka, namreč atom dvoma in sebičnosti. Ta del se je uprl in porušil vso divno zgradbo.

Za svojo osebo, — je nadaljeval Narajana smeje, — izvajam iz pričnoče pravilice to-le praktično pravilo: ker nas nihče ne priganja in ker nam časa ne primanjkuje, je še najbolj pametno uživati to, kar nam nudi sedanost, obenem pa po možnosti odlašati s tistim nevarnim trenutkom, ko bo treba stopiti pred zagonetna rajska vrata.

— Nesпамetno so tvoje besede. Narajana! Dovolí si se naučil, da lahko spoznaš težke naslednje nevednosti. Kmalu se boš tudi ti bridko kesal, da si tako nesпамetno izgubljal čas v brezdelju ga je prekinil Supramati.

— Ne bolj se! Tu se počutim dobro in zato se mi nikamor ne mudí. Od daleč hočem gledati Vas, kako se boste trudili in potili na stirmi poti k popolnosti. V naziranju se pač ne stričljamo. Zato pa pustimo ta pogovor in oglejmo si skalo, v kateri je padla na zemljo Vajdhivina duša.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.
Začetek ob 20. zvečer.
Sreda, 16. decembra: «Duga mladost», D. Četrtek, 17. decembra: «Veronika Deseniška», Red B.
Petek, 18. decembra: Zaprtó.
Sobota, 19. decembra: «Profesor Storicina», Red F.

OPERA.

Začetek ob 1/2 20. zvečer.
Sreda, 16. decembra: Zaprtó. (Skušnija za slavnostni koncert).
Četrtek, 17. decembra: Zaprtó. (Skušnija za slavnostni koncert).
Petek, 18. decembra: V unionski dvorani: Koncert v proslavo rojstnega dne Nje govega Velikastva kralja Aleksandra V. Novakova simfonična pesnitve za soli, zbor in veliki orkester. Izvajajo: ga. Lovsetova, gg. Betetto, Ivanovc, sto članov zhora Glasbene Matice, operni orkester, pomnožen s člani orkestralnega društva Glasbene Matice in muzika Dravske divizijske oblasti, Dirigent N. Štritof.

— Opera. Ga. Olga Olgina v operi Manon. Včerajšnje gostovanje ge. Olge Olgine kot «Manon» v istoimenski Masenetovi operi pomeni skok v višino. Prav rad ugotovljamo, da je gost bila včeraj malo dane idealna Manon. Niema elegantna figura, popohana sturmo, velemestno kretnje, priprosto-rafinirani kostumi in nepretrgana, logična igra jo postavljajo v vrsto najboljših Manon. Pod cukreno skorjo lahko živga mondenstva je zlasti v zadnji sliki pokazala vse lepe človeške lastnosti, ki jih je znal Massenet glasbeno tako srečno podčrtati. Pela je francoski, a zbog svoje žive, globoke igre povsem razumljivo. G. Ivanovc je v njenem sodelovanju raztaljal in bil glasovno izredno disonantan de Gric. Visek sta oba umetnika dosegla s sceno v govornih sobi senjskega seminarja, ki je sama po sebi muzikalno rafinirano nasprotje prejšnji solisti. Orgije se tu imenuje sljšio. Vledostojien je g. Rum-pelj v vlogi očeta. Velikasten, glasbeno usmerjen. G. Mitrović je pokazal do-kač drveno igro in nekam banalen glas. V zadnji sliki sem pa vendarle ujel nekoli-ko prijetnih tonov. G. Mohorič je bil pravi Glio, pevski in igralški. Nič manj drugi, ki so omogočili glasbeno in dramsko vse pohvale vredno Manon. Opera je vodil g. Polič temperamentno in z razum-nim, izčiščenim muzikalnim okusom. Ška-đa, da je ne moremo slišati v njeni popo-olni celini.

— Slavnostni koncert v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra I. se vrši v petek ob 20. uri v veliki dvorani hotela Union. Pod taktirko dirigenta Nikota Štritofa izvajati bodo operni solisti in operni orkester s sodelovanjem pevskega zhora Glasbene Matice, orkestralnega društva Glasbene Matice in članov vojne muzike znamenito Vitezslav Novakovo de- lo Boufo-Vihar. Skladatelj sam zahteva po- seбно v orkestru največji orkestralni apar- at modernega orkestra. Delo je priprav- ljeno z vso vestnostjo ter bo dejna izva- janje brez dvoma pomenilo v letošnji kon- certni sezoni dogodek prvega reda. Pred- prodaja vstopnic v Martini knjigarni na Kongresnem trgu. Občinstvo prosimo, da si kupi vstopnice že v predprodaji, obenem na tudi opozarjamo, da se mesta nikomur ne rezervirajo. V jutrajšnji številki pribo- čimo kratak glasbeni uvod radi lažjega umovanja dela.

— Danes zvečer ob 8. uri se vrši v dvorani Filharmoične družbe komorni koncert bratov Zika in konservatorijskega profesorja Janka Ravnikarja. Izvajajo se sledeča dela: Novak: Tri quasi una bal- lata. Strauss: Sonata in es-duru in za Smet- anov Trio v g-molu. O Novakovem in Straussovem delu smo že podrobno govo- rili. Smetanov trio je pisan za gosti, čelo in klavir. Tudi to delo slavneza češkega moj- stru kaže v vsej celoti svojega očeta. — Vsak motiv, vsak ritem nam dokazuje vpliv češke narodne glasbe v Smetanovih delih. Trio je napisal Smetana pod vtisom smrti svoje hčerke Bodriške. Prvi stavek začne- nja I. violina z dolгим žalostnim motivom, v katerem slika skladatelj bridko izkušo, ki je začela njegovo rodinjo. Drugi stavek je nasproti prvemu vesel, da razigran. V živem ritmu nam slika rodinjsko srečo, ki je viadala pred smrtjo hčerke. To ve- selo domače življenje pa moti tuptatan na- stopajoč tragični motiv, ki spominja na nesrečo. V tretjem stavku nam pada zopet skladatelj učinkujočo žalobno korračico, ki pa kmalu preide v vesel ritem, kakor bi nam hotel povedati, da je z možko odlo- čnostjo premagal vse gorje. Za koncert tro- jice odličnih umetnikov vladna v našem me- su veliko zanimanje in pričakovati je, da bo popolnoma razprodan. Zato prosimo vse prijatelje komorne glasbe, te najde- alnejše umetnosti, da si umisli sedeže in stolišča že v predprodaji. Koncert se vrši ob 20. uri v Filharmoični dvorani na Kon- gresnem trgu.

— «Kritika» št. 8, ki je pravkar izšla, govori v uvodnem članku o Prešernovi 125letnici ter skuša dognati vsebinsko nra- stveno idejo, ki se je izrazila o največem geniju našeza naroda. Romeo Bučar po- roča o bratih Kraljih in njeni zadnji razsta- vi v Ljubljani. Josip Vidmar o «Zape- ljivke na ljubljanskem odru in o stvarih, ki so ž njó v zvezi. R. Bučar edogovarja na nekaterih hipoteze V. Janežiča, tičeče se vprašani upodobljajoče umetnosti. Pod na- slovom «Opazke k naši kritiki» analizira Josip Vidmar pojem realizma in nadre- alizma. Stanko Kosovel pa prispeva člank o predstoječem Danilovem oderskem jubileju in o «Desetem bratu». Iv. Košti- čič zaključuje razpravo «Slovensčina v na- ši časnikih». J. Vidmar poroča o zad-

njih predstavah v gledališču: O Zimski pravljici, Krpanu mlajšemu, Narodovem blaznu in Zapeljivke ter o dveh recitacijskih večerih na šentjakobskem gledališkem odru. Revila je izšla z običajno prilogo «Oskovska četjust». «Kritika» se narača v Ljubljani, Gledališka ulica 5-23, ter stane celotno 50 Dm, posamezna številka velja 5 dinarjev.

— Upravi slov. gledališča. Uprava slov. gledališča naznanja po časopisih, da pri- pravlja uprizoritev «Letečega Holandca». Ta opera se je pela že v Ljubljani pod naslovom Večni mornar. Če tudi ni to dobesedni prevod, je ta izraz zelo srečno izbran, ker označuje bistvo dejanja. Tudi je mnogo blagolajnejši. Pri «letečem Ho- landcu» ti pride nehote na misel aeroplan in ne ladja. Priporočamo torej, naj se rabi za «Flieger der Holländer» edino pravilni prevod Večni mornar.

— Nov priročnik in praktični zemljevid. V založbi društva Učiteljski dom v Mari- boru je pravkar izšel IV. ročni zemljevid Mariborskega okrožja obsegajoč Celjsko kotlino in Srednje Slovensko Posavje, v merilu 1:150.000, risal Slavoj Dimnik, tisk in litografija Mariborska tiskarna. Zemlje- vid, ki je izvršen v osmih barvah, nam kaj plastično predstavlja označeno ozemlje, je zelo lično in vestno izvršen in kaže lep na- predek priznanih Dimnikovih zemljevidov. kakor tudi tehnične izvršitve slovenskega litografičnega podjetja. Zemljevid obsega na severnem delu ozemlje od Mozirja do Konjice, doline Dravinje in zg. Haloz, proti jugu sega tja do Litjških hribov, Kuma, št. Janja, Krškega polja in Breziške kotli- ne. Obsega vso spodnjo Savinsko dolino, Savoško dolino od Zagarja do Čateza, porečja teh rek kakor tudi Vozlanje in Soče. Pelje nas z zaznamovanimi planinskimi poti v go- rovjce med Trbovljami in Celjem, na Goro Oljko, na Konjsko goro, na Boč, Domačo goro, na znaui Kum, na Liscu in moško! Bohor. Ta zemljevid predučuje mnogim Slovencem še malo znane pokrajine okoli Podčetrtna, Podrede, Kozjega, Planine in toli poznano Bizelsko. V zemljevidu je označenih nad 800 krajev, cerkva, gradov, industrijskih naprav itd., razvidne so šole in župnije in najnovejše občastne in srezke meje, ki so se v tem ozemlju popolnoma iz- premenile. Novo je Falski dalhovan na Tr- bovlje in Zidannost, železnica ki vodi iz Rajhenburga v novi premoagovnik pri Re- stanju in projektiran kanal na Krškem polju. Zemljevid, ki bo dobro služil šoli in tujcem, bo dobro nadomestilo za nekdanje vojaške specialke, ki so že zastarele, ter ga radi tega toploti priporočamo. Dohiti ga je v vseh knjigarnah v podrobni prodaji za ceno Din 10.

— Nove knjige. Pravkar je izdala Zve- zna knjigarna v Ljubljani, Martini trg 8, sle- deče novitve: V dovršenem Levstikovem prevodu Dostojevskega, Zapiski iz mrtvega doma, roman v dveh delih. Nadalje v pre- vodu Frana Abrehta, Glad, roman znanega nordijskega pisatelja K Hamsuna, in izvir- no slovensko novitvo — Olgarjeve sanje poletnega jutra, pod naslovom «Branje in sestre v Gospodu». Segate pridno po njih, ki so prav za Božič najpripravnejša darila!

— A. M. Dostojevskij: Zapiski iz mrtvega doma, roman v dveh delih, prevel Vlad. Levstik. V Ljubljani 1925. Založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Splošna knjžnica, zvezek 59—60. I. del 260 strani, broš. Din 36, vez. Din 46. II. del 213 strani broš. Din 30, vez. Din 40.

Velik ruski pisatelj Dostojevskij, av- tor «Beeova» in «Idijota» je podal v tem svetovnoznanem romanu plastično sliko živ- ljenja ruskih kazencev v takozvanih ka- torogah, utrjenih jetniških taborih v Sibi- riji, v katerih morajo prestati civilni in vojaški obojenci dolgoletne ali dosmrtno kazni. Uredba v katorogah, življenje kaz- nencev v njih, do najmanjšega detajla, pretresljive zgodbe in sločini, ki so nesre- dečno dovedli v te prošle jetniške napra- ve, razni čestkoviti ruski tipi, nadalje raz- ni dogoki, neznaai ali usodopolni, ki se razvijajo v tem pestrem četudi enoličnem življenju; vse je opisano z detajlnjo na- taučenostjo in v mojustrskem slogu. Ta vitiki, turobno veseli ko življenja ruskih obojen- cev prveže bralea tako močno, da s težkim utripom srca sledi pisatelju.

— Pravljice. Zimski meseci prinesejo naši mladim mnogo razvedrila: drsanje in sankanje v beli naravi. Doma pa čaka Miklavž s svojimi darovi, jezučček z božičnim drevecčkom tako, da minevajo dnevi v ne- prestanem veselju in nestrepnem pričakova- nju. Otroške duše so razgretje in žive v najbujnejših sanjah. Nikoli niso bolj dobro- došlo pravljice s svojo prelepo fantazijo, s krasnimi principi in z zlatolasiimi princiciznami, z začarano deveto deželjo, s hudobnimi čarovnicami z naravo, kjer živi vse svoje posebno življenje, kjer govore živali in dre- vesa, kakor ravno v tem času, ki je poln domače božične poezije. Naši mali občustu- jejo, trepetajo nad neznanu usodo junaka, spremljajo ga s svojim malim drobnim sr- čkom na njegovih daljnih, prečudovitih po- tih, in mala, drobna očesa žare sreče nad sijajnim plačilom, s katerim obdare prekra- sne vile svoje plemenite ljubljence. In vse se navadno dobro, ah, tako prelepo izteče, da gane vsa srca. Ceprav je treba prema- gati toliko zaprek, mičiti strašne zmaje, bruhajoče ogenj, plezati po ledenogladkih gorah v kistalni grad, kjer je vse iz čiste- ga zlata, in ki se leskeče dragih kamnov, letati po zraku, potopiti se v dno morja, kjer so steklene palače povodnega moža in bogve kakšne druge stvari še, vztrajajo in trdna volja privede do srečnega izida. I-rečudoviti svet možnosti in nemožnost? ki kraljevsko nagradi dobroto in strahovito kaznuje zlobu. V dušah naših malih vzbu- jajo pravljice čut za lepoto in plemenitost. Razvedrila v naravi utrjujejo telo, prav- ljice vplivajo s svojo krasno poezijo na razvoj duševnih vršic. Ogromen je zaklad

Znižane cene do božičnih praznikov v moderni knjižnici Jos. Rojina - Ljubljana

pravljicne svetovne literature, mnogo bo- gastva imamo tudi sami. Večkrat prebe- rimo eno in isto pravljico. Neobrabrjena je, vedno nova, vedno lopa, kakor najmlajša igračka. In neprestano ponavljajo otročki- ki: «Mamica, povej nam pravljico! Mamica prosimo, preberi tisto lepo o povodnih vi- lah.» In mamica pripoveduje, malčki poslu- šajo, nikoli niso tako mirni, tako pridni, ni- koli se ne naveličajo. Toda mamice ne mo- rejo vedno pripovedovati in nekatere pre- zaposlene mamice še manj. Otroci pa bi ta- ko radi poslušali. Zato se je pojavila misel, da bi pridedili tudi pri nas javno predna- šanje pravljic, ki so vedno na kulturnem pro- gramu dnevnih prireditev v vseh večjih mestih, in ki jih prinaša tudi rado dnevno med 4. in 5. uro. Prednašale bi matere, ki žive s svojimi malimi otročki in poznajo najbolj otroško dušo, prednašale bi za več- jo mladino igralka in z živim, lepim pre- davanjem vzbudile smisel za umetnost. Ali bi ne vzbudil ta živi stik med mladimi poslušalci in predavateljico mnogo zanimanja? Na god Nj. Vel. kralja v četrtek 17. t. m. prične »Atena» v Ljubljani s prednašanjem pravljic za deco. Prireditev se bo vršila ob 17. uri v mali dvorani Narodnega doma. Prednaša gđč. Šturmova.

— Koncert «Grafike» dne 21. decem- bra. Na programu se nahaja poleg sloven- skih zborov tudi znana Griegova skladba Landkjending, za možni zbor z bariton- solo in orkester na besedilo nordijskega pesnika Björnstjerne Björnsona. V tej pes- mi opisuje Björnstjerne razpoloženje o priliki vrtnice Olava Trygvasona v svojo do- novino. Olav Trygvason (964—1000) je moral še kot dejenček zapustiti z materjo Norveško ter je živel do svojega 31. leta v pregnanstvu na Angleškem. Ko je padel pod morilčevno roko njegov tekmeč Hakon Jarl, se vrne na Norveško, da prevzame tam kraljevsko oblast. Trygvasonovo plo- vitev po Severnem morju je Grieg moljster- sko orisal v orkestru. Z rafinirano instru- mentacijo in harmonizacijo zastrve večkrat- no vračanje istih napევov, dokler dovede skladbo v možočnih akordih do viska, kjer se zlijeza zbor in orkester v enoten spev, ki napoveduje življenjsko delo Tryg- vasonovo, namreč pokristjanjenje Norvke. V veliko zaslugu je treba šteti «Grafiki», da se je lotila dela svetovne literature in da skuša tudi v tem oziru delovati s svo- jimi skromnimi močmi med članstvom v prosep glasbene umetnosti.

Bonačev beležni koledar 1926

je letos izvanredno elegan na opremljen in ima po'eg rim-katoliških in pravo- slavnih praznikov tudi letoletni pregled. Prodaja se v vseh trgovinah s papirjem v Sloveniji po Din 18. Kier ni napredaj, naj se direktno naroči pri I. BONAČ SIN v Ljubljani.

Trgovcem primeren rabat.

— Nova mladinska knjižnica. V mla- dinski literaturi je zadnje čase opazati stagnacijo. Založniki se bolj previskih stroškov in računajo z dvigom valute. Tem bolj je hvalevredno, da se je prof. P. Ho- leček v Celju lotil izdajanja nove mla- dinske knjižnice, ki jo namerava sam za- lagati. Prvi zvezek je pravkar izšel in ka- že, da je založniku resnično za stvar. Opremljen je jako lepo in stane s poštnino vred samo 12 Din. Tudi vsebina je prav srečno izbrana. Obsega tri povesti slavne- ga amerijskega pisatelja E. S. Thompsona. Dejanje je vzeto iz živalskega življenja in se vrši na ameriških prerih ter v Kanadi. Za mladino je izredno zanimivo, vrhu tega pa zanj tuđ blažilno vpliva. Thompson pozna mladinsko aktivnost — saj je eden izmed glavnih ameriških ustanoviteljev skautizma — in ji ve tudi dati smer. S prid- rom pa bo čital knjigo tudi odrasli, ki ima interes za prirudo in preprostost. — II. zvezek izide v januarju prihodnjega leta in bo vsebinsko nadaljevanje prvega.

— Ljudska visoka šola v Trbovljah. V nedeljo 13. t. m. je pričela Ljud. visoka šola v Trbovljah z novim ciklom preda- vanj in to iz prirodoslovnega področja. Le ta predavanja je prevzel z. prof. Dolžan. Z nedeljskim njegovim predavanjem je doseglo število poslušalcev naravnost re- kord, ker se jih je zbralo okoli petsto, iz- red katerih pa je le polovica mogla pris- stopovati predavanju, ker je pričaica dvorana vodenske šole za večje število obiskovalcev premajhna. Na vsak način bo treba gledati, da se bodo predavanja Ljudske visoke šole vršila na bolj priklad- nem prostoru, da se ne bo tako zgodilo kot v nedeljo, da se moralo oditi toliko ljudi, ne da bi prisostvovali vlezanimim iz- vjezanjem g profesorja. Gospod profesor Dolžan je v svojem enournem predavanju očrtal zamišljanja raznih narodov o po- stanku sveta ter nato prešel na renesančo in reformacijsko dobo, pri kateri le na- šteje vse njene najbolj izrazite zastopnike, ki so se bavili z raziskovanjem okoliče in vesoljstva okoli nas. Prešel je tudi na raz- ne hipoteze o koncu sveta in s tem tudi na razlago nebesnega ozvezdja, s čimer je najbolj nazorno predočil, kako neakčno majhen drobec je človek, o kojem so neka- teri še sedaj menjaia, da je centrum, okoli katerega se vse vrši. Bil je lep popoklan Ljudske visoke šole, kakršnih je še veliko želeti, ka'ti poslušalci so se se na cesti in domov grede pomenkovali o vsem tem, kar so slišali. Ker je v programu Ljudske vi- soke šole izdajati tudi poedine publikacije, bi bilo dobro, da bi se predavanja g. pro- fesorja Dolžana izdala v posebnih knjižic- ah. V nedeljo 20. t. m. sledi drugo preda- vanje o razvoju življenja.

Akademski klub za Društvo narodov

Neprestana opasnost novih vojn stii človeka k razmišljanju, k iskanju garancije za svetovni mir. Mnogi skeptično zmagujejo z glavo in ne najdejo rešitve za ta problem. Posebno pri nas je zavladal v tem oziru preveliki pesimizem, ki je deloma utemeljen radi naše žalostne dosedanje prakse. Po- temtalem naj bi bilo človeštvo zapisano bižnji propasti, ka'ti grozote bodoče ke- mične vojne spremene lahko vso Evropo, kakor tudi druge kontinente, v veliko grobije.

Tak pesimizem je nezdrav, v njem je kal smrti. In mi, ki smo se komaj pojavili na svetovni pozornici, naj se udajamo tem bol- nim mislim, naj verujemo Speglerju (Der Untergang des Abendlandes) in gledamo, kako beži življenje mimo nas. Ne, tega go- čimo, v nas je vera v progres človeštva, mi verujemo v rast in zdravje in pravico. Pojdite v narod, raziskujte njegovo dušev- no zdravje in spoznal boste, da je misel pacifizma ukoreninjena slehernemu našem človeku in da, tvori vera v zmagavo pravice temelj našega življenja.

Liga Narodov je prvi korak k uredni- čenju vespospšnega človeškega ideala, o večnem miru. Kakor je moderna zakonoda- ja, ki je produkt evolucije človeštva, od- pravila krvava razračunavanja med posa- meniki, tako naj bo Društvo Narodov ona avtoriteta, ki naj mirno rešuje mednarodne spore. Jasno je, da dobi Društvo Narodov šele takrat popolno avtoriteto, kadar bo do- bila ta velika ideja jasne forme in opore v masi, v širokih plasteh naroda.

Siriti ideje Društva Narodov je pokli- čana v prvi vrsti naša akademska omla- čina.

Na ljubljanski univerzi je morda pred leti dni vsal tosmernen pokret, čigar rezul- tat je ustanovitev akademskega «Kluba za Društvo Narodov». Naivčje zaslug za to imaj- o gg.: Schauer Dolje, abs. iur., Malaron Nande, abs. iur., Gabrijla Mitloš, iur., in Zwitter Franc, fil., ki so tvorili nekaj pri- pravljajni odbor. Ta pripravljajni odbor je našel pri g. rektorju dr. Leonid Pitamicu in univ. prof. Gjorgje Tasiču blagohotno na- klinjenost in podporo, za kar smo jima iskreno hvaležni.

Ustanovni občni zbor akademskega kluba za Društvo Narodov se je vršil 14. t. m. in odbor društva je konstituiran ta- ko - le:

Predsednik: Mencinger Stanko, iur. Podpredsednik: Zwitter Franc, fil. Taj- nik: Valda Branko, tehn. Blagajnik: Grossmann Vlado, iur. Knjižničar: Za- jec Marijan, iur. Gospodar: Kante Danilo, iur. Namestnik: Pfeifer Janko, iur., in Senekovič Milan, iur. Revizor- ja: Schauer Dolje, abs. iur., in Maja- ron Nande, abs. iur. — Društveno razso- dišče: Jelenc Gojmir, iur., Berlitz Leon, abs. iur., Kočever Ciril, fil., Tom- sič Ivan, fil., Fiorinčič Luce, iur.

Dr. Ivan Spiller-Muys:

Kmetijska družba za Slovenijo in vprašanje stanovske orga- nizacije slovenskega kmeta

V stari Avstriji je navidezno skušala vlada že dolgo pred svetovno vojno vsled onemogućnih zahtev kmetijskih korporacij ustvariti prisilno (obvezno) stanovsko or- ganizacijo kmetov in je končno z okvirnim državnim zakonom z 27. aprilom 1902 pre- dvidevala kmečke stanovske zadruge (dežel- ne, okrajne in celo občinske). Njihovi ob- vezni člani bi bili vsi posestniki kmetijskih in gozdnih zemljišč. Do ustanovitve teh kmečkih stanovskih združb pa ni prišlo, ker deželni zbori niso ustvarili potrebnih izvr- šilnih deželnih zakonov.

V kranskem deželnem zboru je bil si- cer v seji 29. januarja 1910. storjen skdep, s katerim se je naročilo deželnemu odboru, da izdelata do prihodnjega zasedanja zakon- ski predlog o stanovskem zastopstvu kme- tov in deželnem kulturnem svetu na pod- lagi državnega zakona o kmečkih stanov- skih združbah z dne 27. aprila 1902 drž. zak. št. 91. Deželni odbor je v resnici izdelal dobitni zakonski osnutek, pri čemer mu je služil za vzgled sličen osnutek deželne- ga odbora moravskega. Vendar ta osnutek žal ni postal zakon in leži še danes v de- želnem arhivu.

Na splošno je bil položaj ob prevratu ta, da so veljale Kmetijske družbe odnosno deželni kulturni sveti še vedno za stro- kovne in stanovske zastopnike kmetijskih posestnikov v Avstriji.

Po prevratu je izmed nasledstvenih drž- av le avstrijska republika vsaj provizori- čno rešila kmečko stanovsko vprašanje. Da dobiti kmetje vsaj začasno nadomestilo le- galnega stanovskega zastopstva, je skle- nil narodni svet zvezni zakon z dne 18. ju- lija 1924, ki določa, da se ima naredbenim potem določiti vsaki deželj glavna kmeti- jska korporacija. Zvezna oblastva pa morajo vse osnutke zakonov in važnih uredb, ki zadevajo in- teres kmetijstva in gozdar- stva, vposlati istim v izjavo, predno jih predložijo zakonodajnim zborom odnosno predno jih (naredbe) izdajo.

V bližnji nam nemški štajerski je pa sklenil nemškoštajerski deželni zbor zakon od 7. avg. 1925., s kojim določa soglasno kmetijsko organizacijo v smislu zgoraj na- vedenege zveznega zakona do zakonite ustanovitve posebnih Kmetijske zbornice: štajerske kmetijske družbe. Ista se od- selje imenuje: »Kmetijska družba kot za- časna zbornica za kmetijstvo in gozdar- stvo» (Landwirtschaftsgesellschaft als vor- läufige Kammor für Land- und Forstwirt- schaft in Steiermark). Za oiašaje med Kmetijsko družbo in deželnim oblastvom velja smiselno zvezni zakon od 18. julija

1924. Pravila Kmetijske družbe se morajo glede volitev za glavni odbor in za podruž- nice tekom 1 leta izpremeniti v smislu di- rektne, enake, splošno in tajne volilne pra- vice. Izpremenbo pravil odobri deželna vla- da, na kar je najkasneje v enem letu izve- sti nove volitve. Do tja pa vodi vse poste dosedajni glavni odbor. Za kritje stroškov je določena posebna določila k deželnemu zemljiškemu davku, ki jo istočasno z njim pobirajo davčni uradi.

Tako imajo sododni avstrijski kmetije svoja legalna stanovska zastopstva.

V naši eminentno agrarni jugoslovenski državi pa pogreša kmet še danes svoja sta- novska zastopstva. Tako lahko trdimo, da je danes slovenski kmetovalec brez le- galnega stanovskega zastopstva. To občni na lastni koži prav kvartno ob času sklepa- nja mednarodnih konvencij, trgovinskih po- godb, carinskih in drugih tarifov ter sploh v političnem in gospodarskem življenju. Sru- sijo poljoprivredno društvo, Hrvatsko-slo- vonsko gosp. društvo in Slovenska Kmet. družba so zgolj društvene organizacije s fakultativnim članstvom in brez aktivne le- gitimacije za stanovsko zastopstvo. Sicer so predvidevane Kmetijske zbornice za ce- lo državo, toda v tem oziru menda še nisno prišli preko par časopisnih člankov. Pač je bilo za časa bivše deželne vlade za Slove- nijo izdelanih več načrtov za naredbo o ustanovitvi deželne kmetijske zbornice in okrajnih kmetijskih zbornic v Sloveniji, to- da ti načrti so ostali vsi na papirju. Eden izmed njih določa, da se Slovenska kmeti- jska družba v Ljubljani z njenimi podružni- cami razdružji in da preide vsa njena imo- vina na deželno kmetijsko zbornico, imo- vina njenih podružnic pa na okrajne kme- tijske zbornice. To bi odgovarjalo tudi družbenim pravilom, ki v § 12. točki 15. iz- rečno določajo, da spada v področje občne- ga zhora, izpremeniti družbo v kak stro- koven zastop kmetovalcev, in sicer na pod- stavi širokih plasteh naroda.

Vsekakor je nujno potrebno, da se reši vsaj provizorično vprašanje kmečkega sta- novskega zastopstva. Ako imajo obrt in tr- govina, industrija in denarniško delavstvo in svobodni poklici svoja stanovska zastop- stva, svoje zbornice in komisore, svoje zve- ze in kartele, tem bolj potrebuje organi- ziranega stanovskega zastopstva kmet, ki se sam zastopati ne more in ne zna. Sličen zakon štirihi paragrafov, kakor ga je skle- nil avstrijski narodni svet, bo morda tudi naša narodna skupščina še zmogla.

Sokol

Stadion za sokolski zlet v Pragi za 150.000 gledalcev.

Ing. L. Čížek, požrtvovalni projek- tant vseh dosedanih vsesokolskih are in Pragi, je v preteklih dneh povabil na pose- ben sestanek predsednike vseh zletnih od- borov in jim podrobno obrazložil svoj ve- liki načrt za građbo arene na «Stražovskih lončih», to je na višinah nad Malo Strano proti Beli Gori, kjer se vrši drugo leto ves- sokolski zlet.

Naslednje številke naj podajo sliko, ki si jo moramo v njeni grandioznosti samo približno predočiti:
Za gledalce bodo postavljene štiri ve- likanske tribune s prostori s sedeži in sto- ljčki, okrog telovadišča bodo široki cestni vhodi v zemni strmini 1 : 10. Za gledalce bude 335 lož za 2237 oseb, sedežev na tri- bunah za 11.556 oseb, stoilšč na tribunah za 42.200 gledalcev, stoilšč na široki cesti ob telovadišču 73.530— torej skupno za 129.543 gledalcev.

Telovadiščna ploskev obsega prostora za 14.400 telovalcev pri prostih vajah, god- beni balkon je za 120 godbenikov, za izva- janje programskih točk je potrebno 400 re- diteljev, torej bo skupno v štadijonu 144.463 oseb.
Vseh vhodov je 184. Oblačilnice bodo pripravljene za 31.000 oseb (moški in ženski oddelki), ki se zbira'jo na 31 zbirališčih, nastopi se vršijo skozi dva glavna vhoda v 80 stopih. Na vsakem zbirališču je zbira 1000 telovalcev. Prostor za vhod teloval- cev na telovadišče je 220 metrov širok. Skozi ta prostor se kaže pred občinstvom ogromna masa v obliki 80 Sokolov (ic) drug poleg drugega v pohodu. — Oblačilnice bo 62. vsaka za 500 oseb, za prvo pomoč bo 96 stacij, 2046 žlebov s tekočo vodo za umi- vanje, 620 stranišč itd.

V slavnostnih učitah zunaj telovadišča je po Čížekovem načrtu 11 ogromnih lesenih restavracij. V vsaki je prostora oziroma sedežev za 18.800 oseb.

Priprave se vrše v ogromnem slogu. Za zlet Sokolov v Pragi leta 1926, se zanima ves kulturni svet. Opozarjamo na ta ve- liki dogodek in skrbimo pravočasno s šte- denjem, organizacijskimi pripravami itd., da čim več sokolske mislečega občinstva iz Jugoslavije posei to veliko manifestacijo sokolske telesne narodne in demokratske vzgoje!

Sport

— Nekaj za smučarje! Naše smučarje no gotovo zanima doživljanje, ki se je pri- godilo nekemu smučarju na Salcburškem. Salcburška policija očitvidno ni prijateljica smučarskega sporta ter je začela po obi- čajih svetvega Birokracija brusiti po zasto- relem cestno-policijskem redu. Policija je prišla do spoznanja, da morajo smučarji tudi spoštovati cestno-policijski red in če vozijo po cestah, imeti v nočnem času sve- tilke. Nekj smučar je preteklo slabotno proti večeru nekaj časa vozil po glavni cesti iz- ven mesta. Na periferiji mesta je prijel policaj in zapisal, ker ni imel svetilke. So- nčnoraški smučarji si sedaj belijo glave kam naj obesojo svetilke. Naša ljubljans- ka kronika hvalabogno še ne beži slučajna, da bi smučar kršil cestno-policijski red.
— Slavlja gostuje za Božične praznike Milana, Parizu in cv. v Švic.

Usljed koncerta odpadejo današnje kinopredstave.

JUTRI: Najnovejši senzacionalni film Ljubljenca vse kinopublike

Harry Piela: Hitrejši kot smrt

Napeto zanimivo! Elegantno! Popolnoma novo!

Elitni kino Matica

Telefon 124 vodilni kino v Ljubljani

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 16. decembra 1925.

Nepoučen prosvetni minister.

Na svojem shodu v Mariboru je prosvetni minister Stjepan Radić med drugim izjavil tudi to-le: »Pri prevzemu ministristva sem našel to-le situacijo: Investicije prosvetnega ministristva za šole znašajo 124 milijonov, od teh 99 milijonov za univerze, 21 milijonov za srednje šole in le 3 milijone za osnovne šole.«

Ta izjava g. prosvetnega ministra je naravno izzvala med občinstvom nemalo presenečenje, ker se je pač že vsakemu lajku zdelo nemogoče, da bi država od 124 milijonov, ki jih izda za šolstvo sploh, potrošila za osnovne, to je ljudske šole samo 3 milijone.

Stvar je nas zanimala, zato smo se skušali točno informirati o izdatkih prosvetne uprave za šolstvo zlasti glede Slovenije.

Ugotovili smo, da izda država mesečno v Sloveniji:

za srednje šole	830.000 Din
za učiteljice	198.000 »
za obrtne šole	197.000 »
za trgovske šole	112.000 »
za meščanske šole	485.000 »
za stavbne šole	325.000 »
za kmetijske šole	186.000 »
za vseučilišče	885.000 »
za osnovne (ljudske) šole	6.285.000 »

Torej za vse šolstvo skupaj 9.103.000 Din. Iz tega izkaza je razvidno, da izda država samo v Sloveniji za osnovne šole na mesec 6 milijonov 285.000 Din, za univerzo pa samo 885.000 Din, za kmetijske šole pa 186.000 Din, to je v odstotkih za ljudsko šolstvo okroglo 68 odstotkov, za vseučilišče pa 6 in pol odstotka.

Kakor je iz te ugotovitve jasno, je g. prosvetni minister v stvarih sivega resorta očitno prav slabo poučen, ker bi drugače pač ne mogel trditi, da potroši šolstvo samo 3 milijone, ko izda samo v Sloveniji vsak mesec za to šolstvo nad 6 in četrta milijona dinarjev! Zato ne moremo prihraniti g. ministru očitka, da se je s svojo izjavo na shodu v Mariboru hudo blamiral.

Priporočamo torej v bodoče pri takšnih vprašanih več previdnosti in več točnosti!

Kraljev rojstni dan. V Beogradu nameravajo jutrišnjemu kraljevi rojstni dan praznovati na najsvetnejši način. Poleg velike vojaške parade bo v saborni cerkvi svečana služba božja, kateri prisostvuje ves dvor, vlada, narodna skupščina, diplomatski zbor, generaliteta in admiraliteta, civilni dostojanstveniki in vse beograjske korporacije. Svečano božjo službo opravi patrijarh Dimitrije ob asistenci duhovščine. Narodna skupščina jutri ne deluje. V Beogradu bo delo jutri splošno počivalo. Zaprete bodo prodajalne banke, uradi in druga podjetja.

Škofova dr. Šarić in dr. Jeglič proti »Slovenskem Narodu«. Kakor je znano, sta vložila nadškof dr. Šarić in škof dr. Jeglič tožbo proti glavnemu uredniku R. Pustoslavcu in bivšemu odgovornemu uredniku O. Christofu, češ da se čutita žaljena radi nekoga članka, v katerem je očitnik na naslov jugoslovenskih škofov, da delujejo proti uvedbi staroslovenskega jezika v naše cerkve. Delno sodišče je sedaj v tej pravdi izdalo sklep, da se imenovanega dva obtožena ne postavita pred sodišče, a tudi proti pisnu inkriminirana članka uredniku dr. Birsu se še ne pripusti obtožba, marveč se preje izvede celotna uvadna preiskava, v kateri bodo zaslišani kot svedoški delegat pri pogajanjih za konkordat dr. Janič, načelnik Mihajlo Lanovici, poslanec dr. Žerjav, škofje dr. Bauer, dr. Dobrecič, dr. Karlin, dr. Akšamović, dr. Gnidovec, dr. Šrebrić, Mišić, dr. Bonefatić itd. ter se rekvirirajo tudi službena poročila našega poslanika pri Vatikanu dr. Smolnake in delegata dr. Janiča. Vse torej kaže, da bo pravda prav dolgotrajna in obenem tudi velezanimiva, zlasti ako končno pride do javne razprave.

Olajšave za prireditve dobroteljskih in humanitarnih društev. Finančno okrajno ravnateljstvo v Mariboru je prejelo od ministristva financ, generalne direkcije posrednih poreza v Beogradu, pod br. 81.563, dopis od 24. novembra 1925, ki olajšuje raznim dobroteljskim humanim društvom prireditve raznih zabav in drugih prireditvev v splošno koristne svrhe. Doda se je za točenje plače na takih prireditvah zahtevala taksa iz tar. br. 62 takšne tarife. Dopis pravi, da se točenje plače na prireditvah huma-

nihih društev, katerih dobiček je namenjen izključno v humane svrhe, mora smatrati kot sestavni del dohodkov od zabave, kakor n. pr. tudi od prodaje cigaret, kruha itd. in sicer v slučaju, ako društva izvršujejo točenje plače v svoji režiji.

Gorostasnost. Izvrsten članek v »Sl. Narodu«, ki je pod tem imenom šibal največješje naredbe komisijalnega polzvedovanja in nakupa, je našel obilo priznanja, a tudi ostrega nasprotja, ki se zavzema za odredbo, češ da je dobra in umestna, ker je francoska. Menil sem, da se oglašati prvi članekar vnovi, a ker tega doslej ni storil, bodi meni dovoljeno ponovno opaziti. Naredba sama ob sebi bi bila umestna in izvedljiva le pri onih uradih, kjer se prav redko, vsake svete čase enkrat nabavljiva kaka stvar. Imamo pa zavode, kjer so nakupl vsakdanje in tu pomenja tako otekoče vsakega obrata da je ta birokratizem, in bodisi tudi francoskega izvora, absolutno neprijeten, včasih celo smeslen. Vzemimo n. pr. bolnico. Tu treba nakupovati živila, perilo, obleke, obuvale, hišne potrebščine, instrumente in aparate ter mnoge druge potrebščine (Necitacijskim potom odana je le nabava mesa, kruha in mleka). Dan za dnem treba postavljati komisije, popraviti vati pri trgovcih, s tem in s pisanjem zgubljati po cele polne ure časa! Da bi se nakrat nabavile velike množine, ne gre, ker tega ne dovolijo denarna sredstva (zlasti sedaj pri davanjstinih) ker se ne ve vedno za potrebe naprej in ker se marsikaj lahko pokvari, ne glede na to, da cene lahko padajo ter bi bil potem očitak zapravilnosti opravičen. Tudi je mnogo blih in nuhjih potreb. — Le kdor ima upogled v ta veliki promet ve kaka kajka zanj je ta naredba. To se mi je zdelo primerno povedati, morda tudi vneti zagovornik sprevidi, da vse francoski ni dobro, istotako kakor vse švabski ni slabo, kot to velja nekaterim v načelo.

Napredovanje in spremembe v naši vojski. Napredovanje so: v pehoti za poročnika podporočniki Stefan Koz, Josip Hečevar, Viktor Bač, Ladislav Križ, Otmar Sever, Rudolf Mar, Franjo Trubar in Egon Žitnik; in topništva za kapetana II. kl. poročnika Branko Tomlinšek in Josip Lončarović, za poročnika podpor. Vekoslav Kolb, Evgen Kulelec, Ignacij Furlan, Slavko Grum, Danilo Trampuž, Marijan Dorencič, Rudolf Šteger, Ivan Bajt, Robert Pilsol, Franjo Šmigoc in Franjo Golob; v konjenici za poročnika podpor. Rudolf Kiler in Anton Krpan; v inž. stroki za poročnika podpor. Jaromir Gregorič, Drago Globočnik in Ivan Mešič; v zrakoplovstvu za poročnika podpor. Stanislav Bašanec; v sodni stroki za administrativnega kapetana I. kl. kapetana II. kl. Milan Kolar; in državne službe je izstopil orožniški kapetan 2. kl. Bogomil Lehan; opokojeni so administrativni poročnik Luka Čadež, orožniški kapetan 2. kl. Iv. Merčun, orož. polkovnik Dragotin Hurkijevič, znan slovenskim orožnikom izza svojega službovanja v Ljubljani, in orož. poročnik Martin Votič.

Iz našega državljanstva so izstopili: Ivan Pregel rod. iz Sv. Miklavža, Iv. Jazbinšek rod. iz Vrha, Milan Špec rod. iz Sodreža, Ana Šlik rod. iz Maribora, Eliza Gerlič rod. iz Ferndorfa, Anton Riki rod. iz Toplice, Anton Triber rod. iz Likavice, Ivan Uršič rod. iz Zagaja, Josip Lokan pristojen v Rajhenburg, Josip Vohel rod. iz Pivola, Josip Jagic pristojen v Buče, Jovan Glensšek pristojen v Grize in Andrej Peternel pristojen na Osilce.

Iz prosvetne službe. Premesčena sta: v Marenberg za šolskega upravitelja Mirko Lesnik, šolski upravitelj pri Sv. Duhu na Stari gori; v višje skupino je pomaknjena učiteljica ročnih del na ženskem učiteljišču v Mariboru Ervina Ropas.

Iz državne službe. Imenovan je za plašarja pri okrajnem agrarnem uradu v Mariboru okrajni komisar mariborske oblasti Jan Osojnik; za pisarja v ministristvu poštnih brzojav s sedežem v Zemunu sta imenovana Ant. Pečnik in Marija Perjančič.

Prepovedana leta. Notranji ministristvo je prepovedalo uvažati in širiti v naši državi italijanski list »Il Litore Dalmatiko« in brošuro »Medvedsko pitanje«.

Skrajna drznost. Pritožbo nam Sloveniji smo pač tak: Pohleven, poznane duše, ki celo mirno trpimo, da se nam tujec roga v lastni hiši. To našo slabost dobro poznajo tujci, zato nastopajo proti nam s naravnost neverjetno drznostjo. Višek drznosti si je dovolil neki dunajski politik, ki je v nedeljo popoldne vstopil v Karlovcu in se peljal proti Ljubljani. Pisedel je k neki Ljubljanki in pričel kar brez povera udrihati po Sloveniji, češ da

smo nekulturni in da je slovenščina najgrši jezik v Evropi. Dama je energično nastopila proti njemu in pričakovala, da bi mu pošteno posvetil tudi koi izmed navzočih gospodov. Toda niko se ni zmenil. Šele nezadnje je neki doktor iz Ljubljane prav mirno omenil: »Ako vam ni prav, pa pojedite iz vagona!« Da, taki smo! Včasih vpljemo in razsajamo za vsako neumnost, kadar bi bilo pa treba energično nastopiti, pa slesemo pod klop. Najmanj, kar bi se bilo moralo zgoditi predrznežu, bi bilo, da bi se ugotovilo njegovo ime in bi se mu na zabranil vstop v našo državo; zasluzil pa je še tudi kaj drugega. Tako pa, ne le trpimo, da nesramnež zavilja na nas, marveč še kupujemo od njega, da se tako na naše stroške debeli.

Obeltnica srbskega pripovednika. V Beogradu proslave 22. t. m. svečan način obeltnice smrti srbskega pripovednika Janka Veselešovića. Svečana proslava bo na univerzi in v gledališču.

Zakon o odvzetih. Pravosodno ministristvo je končno izdelalo načrt odvzetiskega zakona, o katerem je doslej razkratkem predložil narodni skupščini, pravila posebna komisija. Zakon se v

Spremembe pri vodstvu zagrebškega gledališča. V prosvetnem ministristvu so sestavljali predlogi za gotove spremembe v vodstvu zagrebškega gledališča. Za intendantja bo imenovan dr. Miljutin Čihlar-Nehajba, dosedajni urednik »Jutarnjega lista«. Dr. Čihlar je kakor znano, intimen novinarski intimus St. Radića ter ga spremlja na vseh njegovih aziacijskih potovanjih, spremljal je tudi v Ženevo, od koder je pošiljal znana poročila v »Jutarnji list«. Kakor trdijo, je dr. Čihlar formalno izstopil iz uredništva »Jutarnjega lista«.

Jugoslovanski jubilej na Dunaju. Zadnje nedelje je praznovalo hrvatsko društvo »Prosveta« na Dunaju svojo 30letnico. Danes o člani društva tudi Slovenci in Srbi. Proslava se je vršila pod protektoratom našega poslanika Milana Milojevića. Zagrebška občina je poslala k slavlju posebnega zastopnika.

Božične počitnice na šolah. Po mestu so razširjeno govoreče o skrajšanih božičnih počitnicah na podlagi neke nove odredbe prosvetnega ministra. Božične počitnice naj bi trajale le 3, odnosno 4 dni. — Obrnili smo se danes na prosvetni oddelek ljubljanske oblasti. Tu so nam izjavili: Glede božičnih počitnic ostane pri starem. Božične počitnice se začnejo 24. t. m. in trajajo do 4. januarja 1926. Ta sklep prosvetnega odseka je veljaven, če zadnji trenotek ne prispel kaka druga odredba prosvetnega ministristva iz Beograda. V interesu šolske mladine, učiteljstva in roditeljev apeliramo, da se božične počitnice ne skrajšajo na tri dni, ker vsak rad preživi božične praznike doma pri svojih. Kratke božične praznike bi marsikateremu diaku popolnoma onemogočile praznovanje Božiča doma.

Prof. dr. Milan Vidmar se udeležil mednarodnega šahovskega turnirja. Dunajska »Neue Freie Presse« danes javlja: Začetkom meseca marca prihodnjega leta se priredi na Semmering velik šahovski turnir, ki bo po svojem programu eden najvažnejših. Od šahovskih mojstrov se tega turnirja udeležijo med drugim: Capablanca, Aljechin, dr. Vidmar, Rubinstein, dr. Taras, Bogoljubov in drugi. Turnir se priredi v dvoranah velikega hotela »Pannhans«. S turnirjem se otvori obenem spoznalska sezona na Semmering. Določene so visoke nagrade. Prva nagrada znaša 350.000 šilinsgov.

Orožni listi. Po členu 18. pravilnika za izvrševanje zakona o posesti in nošenju orožja, morajo lastniki že izdatih orožnih listov, iste do 15. januarja vsakega leta predložiti policijskemu oblastvu za podaljšanje. V ljubljanskem policijskem okolišju je tozadevne s kolkom 5.— Din opremljene prošnje, katerim je priložiti orožni list za leto 1925 in letna kolkovina, to je 50 Din od vsakega komada strelnega orožja, predložiti pri policijski dirkciji, na Bleiweisovi cesti št. 22. I. nadst., soba št. 8. Prošnje za podaljšanje orožnih listov o posesti orožja je predložiti posebej s predpisano skupno letno takso 20 Din. Za posest revolverjev in samokresov s kal. nad 7 mm so predpisani s odklom ministra za notranje zadeve z dne 1. julija 1925, J. B. broj 7141 orožni listi s trajno veljavnostjo, za katere iznaša pristojbina 50 Din. Rezervni listovi svojega službenega orožja nobene takse.

Izogibati na desno! S členom 33. zakona o dvanajstih za mesec december-marec je odredeno, da se morajo po novem letu 1925, po vsej državi vsa vozila izogibati na desno, levo stran pa prepustiti za vozilo, ki prihaja nasproti. Torej ravno narobe, kakor je bilo dosedaj predpisano v Sloveniji in Hrvatski. Torej pozor!

Prememba posesti. K. Česko vilo na Eriavčevi cesti v Ljubljani je kupil gospod notar Horvat iz Kamnika za ceno 700.000 Din. — Znano posestvo ranjkega zdravnika dr. Katija v Begunjah na Gorenškem je kupil ljubljanski špediter g. Ranzinger za ceno 250.000 Din.

Prezvez restavrator. Znano meščansko restavrator v Zagrebu v lilici »Lovaški roga«, ki je last zagrebške pivovarne, je prevzel g. Anton Tonež, kavarnar v Ljubljani, bivši restavrator na kolodvoru v Zidanem mostu.

Dve veliki zapuščini v prosvetno nameno. V Beogradu sta se dai kmalu drug za drugim umrli bogata trgovca Jovan Števan Jostović, rod. iz Ušice in Celević, rod. iz Nevesinje. Prvi je zapustil nad 1 milijon Din, iz katere vsote se osnuje 19 fondov v šolske in prosvetne svrhe sploh, Celovići pa je zapustil vse svoje premoženje in nepremično premoženje beograjski univerzi. Zapuščina znaša več milijonov Din.

Vsem članom UJNZ v vrednosti. Brozovlaka, ki smo je prejeli od Centralnega odbora iz Beograda, sporoča, da se seja C. O. v Mariboru v dneh 17., 18., 19. in 20.

ne vrši radi prisostvovanja Centralnih odbornikov pri komisiji Mm. Saobračaja, ki izdelava končno redakcijo pravilnika o postajanih pristojnostih. Pokrajinski odbor UJNZ.

Obrtniki kolektor za t. 1926 je izšel in se ga že razpošilja. Vsebuje važne informativne članke ter druge zanimive podatke, ki jih naš obrtnik vedno in vedno potrebuje. Koristen je pa kolektorček tudi drugim krogom, ki se zanimajo za davčna, carinska in druga vprašanja. Kolektorček je tudi prav primerno božično in novoletno darilo mojstra svojemu vajencu. Stane le 10 Din in se ga naroča pri izdajateljstvu v Ljubljani, Dunajska cesta št. 20. Obrtno društva in obrtne zveze ter vodstva obrtnonadaljevalnih šol, ki se niso vposlala naročilnih listov, se s tem opozarjajo, da to čimprej store.

V nedeljo, dne 20. t. m. celodnevna prodaja praktičnih božičnih in novoletnih daril pri G. J. HAMANN, Ljubljana

Mesini trg št. 8

Iz Ljubljane

Trgovine dne 17. decembra 1925. Gremij trgovcev v Ljubljani pozvilja svoje člane, da v četrtek, dne 17. t. m., v znak proslave rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra zapro trgovine v času službe božje, to je od 10. do 11. dopoldne. — Načelstvo. — Na kraljev dan razobežite zastave! Mestni magistrat okraši na dan rojstnega dne Njega Velikhanstva kralja Aleksandra. to je v četrtek, dne 17. t. m. svoja postolja z zastavami ter vabi meščanstvo, da stori enako.

Mrav v Ljubljani. Danes ob 7. zjutraj — 10° C, opoldne — 2° C. Opoldne jasno, snoči ob 21. — 7° C, zračni tlak 763,7 mm.

Razstava Hilbert-Stoviček v Jakopičevem paviljonu, ki je budila takoj prvi dan pri otvoritvi veliko pozornost, je odprta dnevno od 10. do 16. ure popoldne.

Zamenhofova proslava, ki jo je priredil preteklo soboto Klub esperantistov v Ljubljani, je nad vse lepo uspela. Proslavo je otvoril predsednik kluba g. Herkov, ki je v slovenskem in esperantskem jeziku pozdravil goste. Nato je g. profesor Rakuš iz Maribora v lepem in temperamentnem govoru predložil obitstvu velike zaslug dr. Zamenhoa, ki jih ima ne samo s tem, da je dal svetu mednarodni jezik, ampak tudi na polju pacifizma. Obilo aplavza je žel že pri nastopu g. operni pevec Kovač, ki je res umetniško odpele arije iz Carmen, Tosca in Traviata. Na klavirju ga je spremljal operni kapelnik gospod Nešat. Na posebno želo občinstva je g. Kovač zape še eno arijo in med velikim aplavzom sta bila obema umetnikoma poklonjena dva lepa šopka cvetic. Tudi esperantske deklaracije, katerim je občinstvo z zanimanjem sledilo, so bile lepo proizvajane. Temu oficijelnemu sporedu je sledila amirirana in neprisljivna zabava in ples. Cel večer je neumorno sviral nov salonski orkester »Sloga«. Udeležba je pokazala, da uživa esperantski klub v našem mestu že precejšen ugled in mu moremo za lepo in dostojno upelo zabavo samo čestitati.

Državna borza dela v Ljubljani. V času od 29. novembra do 5. decembra 1925 je bilo v Državni borzi dela razpisanih 180 službenih mest, 408 oseb je iskalo dela, v 166 slučajih je borza posredovala z uspehom in 21 oseb je odpotovalo. Od 1. januarja do 5. decembra 1925 je bilo skupaj razpisanih 5417 prostih mest, 7889 oseb je iskalo dela, v 3304 slučajih je borza posredovala z uspehom in 2066 oseb je odpotovalo.

Drsališče na Taboru bo danes ob 15. uri popoldne otvorjeno. Večera so zgledili ostre robove in v par dneh bo ploskev za 200—300 drsalcev vzorna. Z lediščem bo v neposredni zvezi ogrevalnica, okrepčevalnica (čaj, malinovec) in oblačilnica. Vhod bo edino nasproti cerkvi. — Drsanje je brez dvojbe eno najlepših sportnih panog, ki jih je Sokol uvedel v svoj sestav. Da je vporaba drsališča res omogočena vsem slojem, je značil drsalški odbor pristojbino na najnižjo mogočo mero. Letos je dana prilika, da se krožki posamičnih društev vežbajo v drsanju. Vzhodni Ljubljani je govo drsališče močno ugodi. Mladi in staro pozdravljata ta korak, ki naj služi zdravju mladine, plemeniti zabavi in smislu za lepoto zimske narave.

Borba proti alkoholizmu. Kolo Jugoslovenskih sester v Ljubljani je na bazi predavanja g. dr. Fedor Mikiča soglasno sprejelo pri svoji seji dne 3. decembra 1925 sledečo resolucijo: 1. Prosimo, da se zmanjša število gostin v Sloveniji, ker s strahom opazujemo, kako ruši alkoholizem družinsko srečo in uničuje krepkih organizem našega naroda. 2. Vozjo naše mladine naj se vrši v najstrožjem abstinenčnem smislu po principih, katere zastopa društvo »Tрезvenost« v Ljubljani, osiroma »Savez tрезvenost« v Sarajevu.

Narodna knjizgarnica v Ljubljani. Prešernova ulica 7. razpoda vsled pomankanja skladiščnih prostorov zalogo »Ljubljanskega Zveza« in sicer letnike: 1892, 1902, 1903, 1904, 1905, 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1912, 1913, 1914 in 1915. Cena za vsak letnik Din 60.— Pri naročilu vseh 14 letnikov 25% popusta. Razprodaja se tudi zaloga Prešernovega albuma. Cena Din 20. Po znižanih cenah se oddajo tudi vse knjige lastnega založništva. Na zahtevo se pošlje cenik. Knjižnicam in knjižarnam se pri večjih naročilih dovolijo še posebni popusti. Pri zunanjih naročilih se računa poštnina posebej.

V nedeljo dne 20. t. m. se vrši žrebjanje loterije Jugoslovenske Maticice, in sicer javno ob 13. (3.) popoldne v »Narodnem domu« (prejšnji restavratorski prostor). Izžrebanih bo skupno 27 števil, od ka-

terih zadena prvi dve številki vsaka po eno motorno kolo, ostalih 25 pa vsaka po eno navadno kolo. Izid žrebanja bo objavljen v vseh slovenskih dnevnikih. Dobitki se bodo razdeljevali priceni z 21. t. m. Na željo se dobitke dostavi tudi po železnici. Srečke po 10.— Din so še do 18. t. m. na prodaj v raznih ljubljanskih trafikah in v Tiskovni zadrugi, 19. t. m. tudi šv. v pisarni Jugoslovenske Maticice, Selenburgova ulica 7/II. Kdor še nima srečke, naj si jo nabavi pravočasno. Zunanji naročniki srečk naj naročijo priloge odpadajoči znesek, Srečke, ki ne bodo plačane najkasneje do 19. t. m. do 6. ure zvečer, ne bodo veljavne.

Moč in lepota je bil naslov zadnjemu telesnovogovornemu filmu, ki je vzbudil v našem mestu splošno pozornost in priznanje. Nehote je spremljala te slike misel na obširni delovni program naše »Atene«, ki je zasnovan skozinsko na dobro premisljeni moderni podlagi. Številni odseki se udeležujejo za otroka v največjih dobi, za bolno, ortopedične telovadbe potrebno deco, gojijo ritmično, ples in švedski telovadni način za naraščaj in odrasle, uveljavljajo se sportno, skrbje pa tudi za harmonični razvoj duševnih vril. »Atena« obeta ravno sedaj za četrtek, na kraljev dan, od 5. do 6. ure popoldne v Narodnem domu. »Pravilice za deco«, prednašane od zdene. S turmov v. Tako polaga prva zrna za čisto umetnost in vspremljivo otroško duščo, ki naj kale in rasto, dokler ne pride v njej do mogočnega izraza za vseobčo lepoto. **Le oni, ki občuti lepoto, jo zamore tudi izraziti.**

Tedenski zdravstveni izkaz. V dobi od 7. do 14. t. m. se je rodilo v Ljubljani 26 otrok (15 dečkov in 11 deklic), umrlo je v istem času 11 oseb (7 moških in 4 ženske), med temi 6 domačinov in 5 tujci (v zavodih). Vzroki smrti so bili: 2 slučajna letlike, 4 boleznj na srcu, 2 starost, v 3 slučajih druge bolezni. Izmed nalezljivih bolezni so prijavljani po 1 slučaj tifozne bolezni, škrtlatinke in davice ter 4 slučaj dišillvega kašlja.

Krasna izbira otroških oblačil in plaščkov, Stari trg 9, Kristoflič - Pfaer.

Smučarski tečaj T. K. Skala v Četrtek 17. t. m. vezbanje na Rakovski. Zhor ob 8. v zahvališču. — Smučarski odsek.

Odbor Udruženja vojnih invalidov v svoji sednici v nedeljo dne 20. decembra t. l. ob 9. uri dopoldne v veliki dvorani Mestnega doma. Vljudo vabimo, da se udeležite te invalidske božičnice vsi, ki so nam s svojimi prispevki pripomogli k temu slavlju, ter vse prijatelje vojnih žrtiev.

Za kraljev rojstni dan vabi »Atena« mladino in prijatelje mladine k »Pravilicam za deco«, katere bo umetniško prednašala zdena. Sturmov v mali dvorani Narodnega doma od 5. do 6. ure popoldne. — Istočasno opozarjamo na članek »Pravilice za deco«. Pričakujemo, da pozdravijo stari in naši vzgojitelji nove prireditve s pravim razumevanjem. 2102N

O českih kopalnicah je snoči predaval v balkonski dvorani Kazine zdravnik g. dr. Pavel Avramović. Predavanje so poslušale lepe skepticne slike. Poset je bil prav lep. Predavanja so prisostvovali tudi gg. dr. Fran Derganc, predsednik »Društva slov. zdravnikov«, in zdravnik dr. Gosti in dr. Praunseis. Izredno okusno opremljena balkonska dvorana se je izkazala kot nalašč za take prireditve, zato smo pričrni, da bo se odleje vrstilo v njih predavanje in predavanjem.

Starešine »Triglava« opozarjamo na današnji sestanek ob 20. v »Zvezdi«.

Starešine »Triglava« vabimo, da se zanesljivo udeležite sestanka danos v sredo zvečer ob 20. v restavraciji »Zvezda«. Udeležite se sestanka v čim največjem številu! — Poverljive: dr. A. Praunseis.

Čitatec slepi! Podpisano društvo poziva vse svoje redne člane, to je slepe, da nemudoma po doposlici javijo svoje blivališče, da jim pošljemo podporo in sicer najkasneje do 18. decembra t. l. — Podporno društvo slepih, Wolfova ulica 12, Ljubljana.

Trgovski ples, ki se vrši v soboto, dne 16. januarja v veliki dvorani hotela »Union«, obeta biti senzacija letošnje plesne sezone. Priprave so v teku, vabila se razpošiljejo prve dni januarja. Odbor Trg. društva »Merkur«. 2095N

Kolo jugosloven. sester v Ljubljani ima jutri, dne 17. t. m. ob 16. uri redno odborovo se. 2095N

Ples Jadranske Straže. Kot prva prireditve v prihodnjem predpustu se vrši veliki tradijonalni ples Jadranske Straže dne 5. januarja 1926 v hotelu Union. Društva in korporacije se prostjo, da vpoštevajo ta dan pri določtevah svojih prireditvev. 2094N

Razna tatvine v Ljubljani. Gostilničar Drag. Drašček v Bohoričevi ulici je ovađil svojo bišvo natakario H. C. da je dne 11. t. m. brez odpovedi zapustila službo ter odnesla seboj 1300 takupla za jed in pijačo. — Iz hleva Al. Plantarčev v Igrički ulici je nekdo odnesel havelok s pelerino v vrednosti 2000 Din. — Iz kuhinje Ediv. Kardel na Elmonski cesti je bil dne 12. t. m. ukraden 800 Din vreden povrni suknjič. — Izvoščku Ant. Planinščaku je bila odnešena s voza vrča ova. — Iz veže Iv. Regerja na Ambrozevem trgu je bila ukradena porcelanasta svetilnika z električne garnice v vrednosti 100 Din.

Paše zadeve. Gostilničarju Iv. Hercegu na Gosposvetki cesti je pobegnil 4 mesece star pes volčje pasme, ki ima št. 351 in ališji na ime »Arša«. Gospodar ceni psa na 1000 Din. — K gostilničarju Joa. Berniku v St. Vidu pa je za satekita kalih s mesecov stara psoca volčje pasme.

Viem v Ljubljani. V noči na 14. t. m. je bilo vlomljeno v delavnico ključavničarja Jos. Rebeka na Cankarjevem nabrežju. Vlomilcu je bilo očividno le za vitriha. Ra. zvečer 26 Din ogtovine je namred odnesel 40 špečjalnih vitrihov za odpiranje omar, ročnih blagajni in minih predalov

Gospodarstvo

Davčna vprašanja

(Poročilo zborniškega konzulenta g. Zagarja na planirni seji Zbornice za trgovino, obrt in industrijo dne 11. decembra 1925.)

Zbornica se je v zadnjem politično intenzivnem brigala za davčno vprašanje. Davčno vprašanje je postalo posebno aktualno vsled poostrenega izterjavanja neposrednih davkov sredi mrtve polne sezone. Finančna uprava je odredila ponovno izterjavanje v dobi, ki je konjunktura v pretežnem delu našega gospodarstva slaba ter ob času, ko postajajo konkurenčni pogoji vedno ostrejši, pomanjkanje denarja pa vedno bolj občutno. Na občutnost plačila davčnih zaostankov vpliva v izdatni meri okrepitev naše valute, ker se stari zaostanki, n. pr. iz začetka leta 1924 pobirajo v 40 % krepkejši valuti. Da postavijo gospodarski krogi minimalne zahteve glede znižanja davčnih bremen, so gospodarske korporacije sklicale na dan 23. oktobra t. l. jako številno obiskani zbor, ki se je pečal samo z davčnimi vprašanji. Resolucije zborja je zbornica poslala finančnemu odboru Narodne skupščine in povdarila nujno potrebo znižanja obstoječih davčnih bremen, ker predi sicer gospodarska katastrofa in ukinitje vsake podjetnosti.

Izenačenje neposrednih davkov se ni premaknilo z mrtve točke. Posebna komisija je sicer izdelala četrti načrt zakona, a podrobnosti tega načrta javnosti še niso znane, ker je fin. minist. mnenja, da bodo imele gospodarske korporacije po predložitvi tega predloga narodni skupščini še zadosti priložnosti, da se o njem izjavijo.

Od splošnih akcij naj omenim revizijo rentabilnosti posameznih pridobitnih strokov in anketu, katero je izvedla zbornica pri gosliničarskih združenjih in trgovskih gremijih glede točilnih taks. Z zadevo se je izčrpno pečal zborniški odbor, ki je rekapituliral svoje zahteve v posebnem samostojnem predlogu.

Zbornica je posvečala vprašanju takšnega posebne pozornosti in vložila na generalno direkcijsko posrednih davkov več spomenik, ki so imele glede posameznih tarifnih postavk vsaj toliko uspeha, da se je praksa bistveno omilila. V zvezi s takšnim odnosno s pravičnikom o točilni taks se je omilila prepoved prodajanja denaturiranega spirita točilcem pijač, vendar pa ne tako, da bi zadovoljiva pretežno večino trgovstva, ki ni zadovoljno z uredbo, da sme prodajati denaturiran spirit samo v zaprtih steklenicah, katere polnijo grostivi.

Izmed trošarin je omenjati zvišanje trošarine na spirit, z dne 1. avgusta 1925, ki je bila objavljena tako pozno, da je Zbornica na splošno zahtevalo naprosila finančno upravo, da omezuje odredbe zakonov v v bodoče pravočasno in sicer najmanj 14 dni prej objavi predno stopljo v veljavo. Glede trošarin opozarja poročevalec še na ponovno predlagano znižanje kazni zaradi nerednega vodstva registra, ki se je komično izvršilo na ta način, da se je kazen znižala za 9/10.

Glede direktnih davkov omenja poročilo obsežne predloge, katero je zbornica stavila za zakone o proračunskih dvanajstih. Poročilo naštevaja predloge glede posameznih davčnih vrst, glede zamudnih obrestih in glede eksekucijskih stroškov in povdarja, da je Zbornica priredila več anket o davčnih in taksnih vprašanih. Potek teh anket je pokazal dobre uspehe za prizadevanje zbornice, da ostane v stalnem stiku s svojimi interesi.

Predlogi in spomenice so našle v zakonih o proračunskih dvanajstih in deloma svoj odmev. Dvanajstinski zakon za mesec avgust-november t. l. vsebuje dvoje olajšav: priznanje v vojni in povojni dobi uveljavljenih pribitkov in avtonomnih doklad ter pavšaliranje invalidskega davka in vojaško-komorske doklade na davek od služka telesnih delavcev.

Zadnji dvanajstinski zakon pa vsebuje v davčnem oziru sledeče olajšave:

- 1.) Maksimiranje občinskih in okrajnih doklad na hišno najemni davek in sicer prvih na 200 in drugih na 100 %.
- 2.) Maksimiranje občinskih doklad na pridobitno na 200 %.
- 3.) Znižanje davčne postavke za hišno najemni davek v Ljubljani od 20 na 12 %.
- 4.) Znižanje zamudnih obrestih od 12 na 8 %.
- 5.) Znižanje dohodnine za l. 1926 v tem smislu, da bo za to leto invalidski davek in vojaškodomorska doklada pobirali samo od onega dela dohodnine, ki zadeva dohodke, ki niso zavezani nobenemu drugemu davku nego dohodnini. S tem se zniža dohodnina za leto 1926 v nižjih stopnjah za približno eno četrtno, v višjih pa približno za eno tretjino.

S tem so se vsaj deloma vpoštevali 3 važne zahteve, katere je zbornica od nekada zastopala in katere je prevzel v svoje resolucije tudi protestni zbor, ki se je vrtil dne 13. oktobra 1925 v Ljubljani.

Nerešene pa so ostale še mnoge važne zahteve enašega davčnega programa, ki tvorijo predmet prihodnje točke dnevnega reda.

Neumestna odredba

Na krogov lesnih industrijev in lesnih trgovcev nam pišejo: Vsa žlagicarstva in železnih posteljav po prazna; niti trske, niti polena ne najdeš in prav lep prostor so si naredili oni, ki so zakrivali, našo lesno industrijo ubijajočo določbo, da se mora plačevati ležarina na prostem v zlati valuti.

Skoda, ki je nastala po omenjenih odločbi, je ogromna. Trpe jo ne le stranke, nego tudi železnica sama. Koliko morajo lesni industriji plačevati voznikom, ki pred postajami čakajo, da je prvi vol poleg vagona izločen, na mesto, da bi le odločili poleg vagona in odšli po nov tovor? Pa tudi cestni promet ovirajo vozovi, ki stoje

kar nakopičeni ob železniških postajah. Pred odredbo, da se ima plačevati ležarina v zlati valuti, je železnica imela polna žlagicarstva in zato tudi lepe dohodke od ležarine, ki je bila sadnje čase še itak precej visoka ali vendar še znosna. Zdaj pa je vse prazno, kajti interesi so si izbrali manjše zlo in plačujejo raje voznikom, kakor pa železniški upravi. Tako železnica pri visoki ležarini pravzaprav nič ne zasluži.

Zakaj neki so železniška žlagicarstva? Morda zato, da razni inšpektorji organi po njih setajo, ali zato, da leži na njih blago, določeno za nakladanje? Kolikor je nam znano, ima železnica zastopati interese industrije, ne pa nasprotno, da sledijo uničuje.

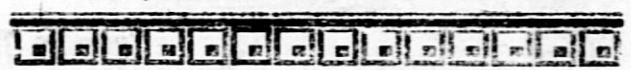
Upa se, da najdejo naše upravičene pritožbe odmev v ministru, ali doslej je bila vsaka beseda bob v steno. Ob dvajsetih uri kličemo, naj se odpravi neumestna odredba in napravi red. Upajmo, da se bo morda Trgovski zbornici v prometu silelo to zadevo urediti in v prometu s ministrstvom dokazati, kakšno škodo je povzročila ta ekrajno neumestna odredba.

Za doraščajočo mladino in odrasle je izšel za božič

Bon ton

Knjiga o lepem vedenju, govorjenju in oblačanju v javnem in zasebnem življenju. — Sestavljena po lastni izkušnji in na podlagi najnovejših Bon tonov velikih narodov. — Strani 280. Broširana velja 65 Din, v celo platno vezana 80 Din.

Knjigo je izdala Knjigarna Tiskovne Zadruga v Ljubljani, mestni Glav. nošte

— Stanje Narodne banke dne 8. decembra. — V oklepaju razlika v primeri s stanjem dne 30. novembra: A. Aktiva: kovinska podlaga 464,6 (— 22,3), posojila 1.237,9 (+ 30,1), račun za odkupovanje kronskih novčanic 1.186,3, račun začasne razmenjave 346,7, državni dolgovi 2.966,3, vrednost državnih domen, zastavljenih za izdajanje novčanic 2.138,3, saldo raznih računov 908,2 (— 14,5), skupaj 9.298,6. — Pasiva: od glavnice izplačano 28,0, rezervni fond 6,4, novčanic v obtoku 6.082,2 (+ 65,0), državni račun začasne razmenjave 346,7, državne terjatve po raznih računih 80,3, razne obveznosti 541,6 (— 71,9), državne terjatve za zastavljene domene 2.138,3, ažio za kupovanje zlata za glavnico in fond 74,7 — skupaj 9.298,6.

— Načrt zakona o izenačenju davkov. — Včeraj dopoldne je razpravljali ministri svet o neposrednih davkih. O tem vprašanju je bil izdan po seji lastni službeni komunique: »Ministrski svet je razpravljal na svoji včerajšnji seji o načrtu zakona o izenačenju davkov. Načrt je predložil finančni minister. Po referatu finančnega ministra je ministrski svet sklenil posvetiti temu vprašanju nekoliko predstoječih sej. Čim bo načrt proučen v ministrskem svetu, pride takoj pred narodno skupščino, kar se ima zgoditi v kratkem.

— Davčni vijak pritiska vse. — Sarajevski »Jugoslovenski list« piše: Zdaj pred koncem leta je postalo mnogim vroče (dasi je sicer mrzlo), ker je treba plačati davke. — Mnogo je takih davkoplačevalcev, ki so v zastanku, ker jih je zadela kriza. Davčni urad je poslal doslej davkoplačevalcem okrog 10.000 opominov. Rubežen je bilo okrog 300, toda zarubljene stvari še niso prodane. Če pa prizadeti pravočasno ne plačajo zaostalih davkov, bodo njihove stvari prodane. Mnogi davkoplačevalci se obračajo potom davčnega urada na finančno ministristvo s prošnjo, da jim dovoli plačevati zaostale davke v obrokih. Finančni minister baje upošteva te prošnje.

— Frankfurtski avtomobilski sejem. — V starem sejskem mestu Frankfurtu se odprli na Veliko nočno soboto leta 1926 avtomobilski razstava za katero je prijaviilo svojo udeležbo, že nad 550 vodilnih svetovnih industrij in tverdk za izdelovanje pnevmatik.

— Nezaposelenost na Angleškem. — Dne 30. novembra je bilo na Angleškem uplenih nezaposelenih 1.165.100, to je 91.445 manj nego pretekli teden in 25.154 manj nego v enakih dobi preteklega leta. Opaža se, da število nezaposelenih od zadnjega meseca dalje stalno pada.

— Oljkinjo olje. — Letošnji pridelek oljkinjega olja v Dalmaciji je splošno kvalitativno in kvantitativno zelo slab. Za sedaj se občuti pomanjkanje dobrega takega olja.

— Dalmatinsko vino. — V drugi polovici minulega meseca se je trgovina s dalmatinskih vinom precej ozivila. Na otokih srednje in južne Dalmacije se je prodalo kakih 80 vagonov a skoraj enaka množina se je izvozila iz Šibenika in okolice za notranjost naše države. Iz srednje Dalmacije sta šla dva vagona močnega vina v Čehoslovaško. Največ vina je šlo v Slovenijo. Cene varirajo po vrstah in krajih: za belo vino se je plačevalo 40—45 Din, za opolo 32,50 do 35 Din, za navadna črna vina 25 do 27,50 Din, a za dobra močna vina, ki jih rabijo vinski trgovci za rezanje, pa tudi do 35 Din po % alkohola.

— Dobave. — Direkcija drž. železnice v Ljubljani sprejema od 18. t. m. ponudbe za dobavo raznih šip ter za dobavo 200 komadov dežnih plaščev. Predmetni pogoji so

na vpogled pri ekonomskem odločenju te direktije. Vrhile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 18. t. m. pri intendanturi Dravske in divizijske oblasti v Ljubljani glede 500.000 kg pšenice; dne 19. t. m. pa glede dobave 200.000 kg sena; 4. januarja 1926. pri direktiji državnih železnice v Sarajevu glede dobave bandaž za tendrije; 5. januarja pri direktiji državnih železnice v Ljubljani glede dobave 4000 komadov lokomotivnih ognjenih cevi; 12. januarja pri direktiji državnih železnice v Sarajevu glede dobave 20.000 kg volne za čiščenje; glede dobave 100 ton hvarskega koksila; glede dobave 120 ton oglja; pri direktiji državnih železnice v Ljubljani glede dobave različnega železnega

orodja; 13. januarja 1926. pri direktiji držav nih železnice v Zagrebu glede dobave 4000 komadov jeklenih ognjenih cevi za lokomotive; pri direktiji državnih železnice v Sarajevu glede dobave 3165 kg lakov; 15. januarja 1926. pri direktiji državnih železnice v Ljubljani glede dobave 10.000 kg belih cni za čiščenje in 300 kg cni za politiranje; pri intendanturi Vrbske divizijske oblasti v Banjaluki glede dobave 231.000 kg ovsa za garnize Vrbske divizijske oblasti; pri direktiji državnih železnice v Sarajevu glede dobave pnevmatičnega orodja (Pressluft-Werkzeuge). Predmetni oglasi so v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

To in ono

Praznik sv. Katarine v Parizu

Praznik sv. Katarine v Parizu je ob enem praznik vseh deklet do 25. leta. To je edini dan v letu, ko se morejo siromašne pariške prodajalke zabavati in veseliti tudi v prisotnosti drugače nedostopnih gospodarijev. Vsa večja podjetja pogoste na ta dan svoje uslužbenke s šampancem, slašticami in sadjem. Opoldne se zapro vse trgovine in druga privatni podjetja, pred večerom in napravi red. Upajmo, da se bo morda Trgovski zbornici v prometu silelo to zadevo urediti in v prometu s ministrstvom dokazati, kakšno škodo je povzročila ta ekrajno neumestna odredba.

Praznik sv. Katarine datira iz prvih časov krščanstva. Kakor smo že poročali, je bila sv. Katarina zelo pobožna kristianka. Njena pobožnost je privabila mnogo novih pristave mlade cerkve (Katarina je umrla l. 307 po Kr.) in zato jo je poganski svet sovražil. Naposled je bila obsajena na smrt. Kult sv. Katarine so prinesli v zapadne dežele udeleženci križarskih vojn. V srednjem veku so jo častili posebno na Sorbonni kot zaščitnico slušateljev filozofske fakultete. Prirejali so posebna predavanja o filozofskih problemih, sestavljena po vseh govornih pravilih. Ta predavanja so se imenovala katarinska, njihov avtor pa čestilce sv. Katarine. Vsako leto je bila izbrana na praznik sv. Katarine 25-letno dekle, znano po svoji plemenitosti, in ta je morala pokriti kip svetnice s takozvano filozofsko čepico. Pozneje so menjala dekleta na ta dan svoje običajne frizure.

Zdaj pokriva ta čepica moderno ostriljene lase pariških deklet, ki nimajo nič skupnega s filozofijo ali srednjeveškim govorništvom. Kdor pa pride na dan sv. Katarine zvečer na boulevard, na Saint Michel ali na Montmartre v gnečo razposajeni deklet, ki hodijo po ulicah in poljubljajo vsakogar, kdor jih prosi, se lahko prepriča, da je postala sv. Katarina zaščitnica nove filozofije — filozofije brezskrbnega življenja, razposajenega smeha in trenutne pozornosti vseh skrb in nadlog. Tudi ta filozofija ima svojo dobro stran.

Smučarjem za Božič!

Popolen dres iz pristnega švicarskega impregiranega lodna, izgotovljen menad krilivo dobro dobite pri tvrd

Drago Schwab - Ljubljana

Voznja po ameriških železnica

Na ameriških vlakih ni razredov in vsi vlakni na dolga razdalja so brozvikli. Le za nekatere izredno hitre brozvikli treba plačati nekaj več. Takozvani lokalni vlak, t. j. oni, ki se ustavljajo na vsaki postaji, služijo le za male daljave. Ravno tako kakor ni razredov, tako ni na ameriških postajah nikakih čakalnih prvega, drugega in tretjega razreda kot v Evropi, čakalnica je le ena. Pač pa obstoji na jugu neka izjema, kjer so posebne čakalnice in vozovi za črnice. Železniški potniški vagoni so precej različni od evropskih in so zelo dolgi. Oni niso razdeljeni v razne male oddelke ali skupeže, marveč vzdolž voza se nahaja na obeh straneh vrsta dvosedalnih prevlečenih naslonjačev; vmes se nahaja hodišče. Dočim na vlakih ni zunanje nedemokratske delitve v razne razrede, si more potnik, ki si hoče privoščiti več komforta, zagotoviti prostor v salonskih ali spalnih vozovih. V teh razkožno opremljenih vagonih potnik dobi ležišče po noči in udoben sedež po dnevu. Salonski vozovi in razgledni vozovi takih so tudi del sistema spalnih vozov. Nekateri vlakci obstojajo iz samih takih voz. Vsi strežniki so črnci, ki so ta poklice takorekoč monopolizirali. Tako udobnost, kakršna nudi Pullman cars, sti morejo v Evropi privoščiti le premožni ljudje, v Ameriki pa stane ta večja udobnost le primeroma majhen dodatek k običajni vožnji. Da si približno izračunamo čas vožnje iz enega kraja do drugega, ne bomo ogrešili veliko, ako trdimo, da direktni brozvikl v dvanajsetih urah pripelje potnika približno 400 milj (609 m je ena milja) daleč. Seveda imamo tudi hitreje vlakne in na nekaterih progah utegne vožnja trajati tudi več. Sledeči vozniki časi iz New Yorka do nekaterih mest naj služijo za ilustracijo: iz New Yorka do Philadelphije (91 milj) 2 uri, do Washingtona (227 milj) 5 ur, do Pittsburga (440 milj) 11 ur, do Buffala (438 milj) 12 ur, do Clevelanda (621 milj) 16 ur itd. So pa tudi hitrejši vlak, ki — na primer — rabijo za vožnjo iz New Yorka do Chicagoa (908 milj) 28, 24, 22 ur in takozvani limit ted celo le 20 ur. Vlak, ki se vozi v limit

teda, so najhitrejši vlak, obstoječih iz samih vozov. Potovanje po ameriških železnicah je precej drago v primeri z evropskimi vozninami. Navadna voznina znaša 3,6 centov za vsako miljo, torej dol 3,60 za vsakih sto milj. Ako potnik zna daljavo v miljah, si lahko sam izračuna, koliko stane voznina. Kdor potuje preko ameriškega kontinenta od New Yorka do San Franciscosa, mora trikrat sredi poti poriniti nazaj kazalec svoje ure in vsakikrat za celo uro. Ako potuje v nasprotni smeri, mora trikrat poriniti kazalec naprej, vsakikrat za celo uro. V Zruženi Državih imamo namreč štiri železniške čase: Vzhodni čas, centralni čas, gorski čas in pacifični čas. Ta normalni čas ne velja le za železnice, marveč se po njem ravna tudi vsi kraji v dotični zoni; lokalni čas se v Zruženih Državih ne vpošteva. Med vsakim izmed teh časov je razlika ene ure. Kadar je polno v New Yorku je 11 zjutraj v Chicagu, 10 zjutraj v Denverju in 9 zjutraj v San Franciscu. Razlog je ta, da sonce vzhaja v New Yorku tri ure prej nego vzhaja v San Franciscu. In razlog za to je seveda rotacija semlje.

Podpirajte
podporno društvo slepih
Ljub. Jana, Wolfova ul. 12

Kako se vjame moža

Kaj naj stori mladenka katero že dalje časa obžuje kak gospod, pa kar noče povedati, da jo ljubi z namenom, da jo poroči. Ali naj napravi ona prvi korak, ali naj vztraja pri čakanju, kakor to zahteva dostojnost? To vprašanje tvori predmet, glede katerega je naprosil neki angleški list, naj se mu priljavijo mnenja iz prizadeti krogov. Gotovo pa je, da današnji dan nastopajo tudi mlade ženske bolj odločno in pogumno kakor včasih in si marsikatera na kratko reši gorenje »perede« vprašanje z uspehom. Različni so značaji, različni običaji in ženska je tudi različna po svetovnih in deželah. V Novi Guinciji pošije mladenka onemu, ki ji odpade, kakor darilo in kotlikor več takih ljubeznivosti mladenič dabi, toliko bolj je lahko prepričan o ljubezni mlade dame. Tudi v srednjem veku, v času ljubavnih pevcev, je bila pogostoma ženska, ki je opogumila neodločnega čestilca, da jo je zasobil. . . Po onih deželah kjer je še v navadi odpeljevanje, se mora dekle zelo braniti, dasi jo srce vleče k ljubčku. Med možkami so taki, ki hočejo zavojavati žensko, pa tudi tako, ki hočejo biti zavojevani. Eri stremijo po sadu, ki je visoko gori na drevesu, drugi pa se takorekoč vležejo pod drevesom in čakajo, da jim sad pada z njega. Ako je ljubimec mehkega, bojazljivega čustvovanja, mu mora dekle pokazati ljubezen, kajti nič se mu ne laska tako, kakor če opazi, da bije zanj srce lege dekleta, nato nima več moči, da bi se otegnil takemu nagjenju. Drugi možki tip, ki je ponosen na svojo moč in svoje sklepe, bi bil nasproten takemu ženskomu razodevanju, to bi ga odbijalo od nje. Ta tip si hoče ženo priboriti, ako pa bi uvidel, da ga hoče vjeti, bi jo takoj zapustil. Kotlikor bolj se ona drži v ozadju in je redkobesedna in ljubeznivih stvarih, toliko strasnejša je ljubezen po njej hrepencega moža. Ako se možki in ženska poznata že dolgo in občujeta prijateljsko, truba, da se ona za nekaj časa loči od kraja, da se ne vidi in ne občujeta. Ako v njeni odsotnosti opazi, kako mu ona manjka, st jo bo želel zopet v svojo bližino in jo bo poročil.

O spolnem življenju

Ne le v človeškem življenju, marveč tudi v naravi sami vidimo povsod nagon, ki sili vsa živa bitja, da zapuste potomstvo. Spolno življenje je eden najvažnejših, pa tudi najbolj zanimivih naravnih pojavov. Ker je ta pojav splošen — srečamo ga pri vseh živih bitjih od človeka do najprimitivnejše živali — mora imeti nekaj posoben pomen za ohranitev življenja. Toda kakšen je ta pomen, kakšen je smisel oploditve, tega tudi moderna biologija ne ve. Spolno življenje je in ostane zagonetka. Sicer imamo o spolnem življenju celo vrsto hipotez, ki si pa medsebojno nasprotujejo. Splošno privladuje napaveno naziranje, da je smoter spolnega življenja razmnoževanje. To pa ni res. Razmnoževanje je mogoče tudi brez spolnega življenja. Saj poznamo primitivne organizme, ki se enostavno dele na dva. Znanost je dolgo zagovarjala hipotezo, da spolno razmnoževanje pomažja organizme. Učenjaki so trdili, da se postara vsak organizem, ki se razmnožuje brez spolnega življenja. Od časa do časa se morajo spolni spolno različne celice sicer bi poginile. Analogijo tega imamo tudi v lastnem organizmu. V vsem našem telesu se razmnožujejo celice nesporno, potem delitve in zato mora telo umreti. Samo spolne celice so podvržene spolnemu procesu in zato ne poginejo, temveč žive dalje v mladih organizmih. Toda tudi te celice bi poginile, vlogi spolnega življenja je treba položiti ad acta. Znanost je namreč dokazala, da se lahko nekateri organizmi časovno neomejeno množijo, ne da bi se postarjali.

Teorija o podedovalnosti je spravlja na dan trditev, da se pokolenje, ki nastane spolnim potom, obnovlja in spreminja. Vsak roditelj skuša prenesti na potomstvo svoje lastnosti. Zato predstavlja potomstvo najrazličnejše kombinacije med lastnostmi obeh roditeljev. Toda danes ne bo nihče več trdil, da nastane iz jajčeca zarodek samo potom spolnega občevarja. Jajčece se lahko razvija in deli tudi s pomočjo toplote, raznih kemičnih spojin itd.

Zadnja hipoteza govori o relativni spolnosti. V vsakem možkem ali ženskem organizmu se krije nasproten spol. Ta spol se pojavi pogosto tudi na zunaj. Saj niso bele vrane možki z ženskim glasom ali ženske z basom. Lahko pa se bolj obudimo ta skriti spol. Kasirtraje morskega prešička in zaslišite mu pod kožo žlezo ženske živali, ki doji, pa nastane zelo zanimiv pojav. Moška žival dobi vse lastnosti ženske in začne dojeti mladiče kakor najboljša mati. Vsaka višja živa, pa tudi človek ima v svojem organizmu možko in žensko tendenco. Pa ne samo to. Celu vsaka spolna celica zase kaže obe tendenci. Če zmaga ženska tendenca, se razvije iz spolne celice jajčece, v nasprotnem slučaju pa spermatozoid.

Komet se bliža zemlji

Nedavno je opazoval neki astronom L zvezdarne v Milanu repatico, ki se bliža naši zemlji. Vsekakor gre za odkrite do sedaj še neznanega kometa, oziroma za takozvanega nebesnega potepuha, ki ga teolog kosmični tir po mnogih stoletjih zopet privode v bližino elipse, po kateri toče naša zemlja. Novi gost se navidezno giblje v smeri petorice ozvezdi, ki jo zvezdoslovci imenujejo »Pasiljopeja«. Kadar se pojavi tak potepuh, so astronomi popolnoma neorientirani o njegovem nadaljnjem potetu. Le toliko lahko asu nomi proročujejo, da bo zagotoma repatica, ako ne zapusti započete smeri, pometla s svojim repom preko zapadne Evrope.

Zato je nastalo med lakoverneži proročevanje, da bo 6. februarja 1926 konec sveta. Podoben strah se je razširil tudi pred leti, ko se je po dolgem presledku zopet pojavil takozvani Hallejev komet. Tak strah je tudi sedaj brez vsake podlage. Novi komet je namreč popolnoma nedolžna prikazen, ki ne mora niti solidno zgrajeni zemlji prav nič škodovati, tudi ko bi res trčil ob njo, ker jedro kometevega repa je zelo majhno in sestavljeno iz razpadljive snovi. Ali bi naša zemlja sploh čutila posledice in kakšne, ako bi jo oplazil kometov rep, o tem ne povedo zvezdoslovci ničesar.

Umirajoči Reymond se je prikazal prijatelju

Nedavno smo poročali o smrti znamenitega poljskega pisatelja Wladyslawa Reymonta. Zdaj pridobuje poljski listi zanimivo vest, da se je umirajoči pisatelj prikazal svojemu najboljšemu prijatelju in tovarišu po poklicu Stanislawu Przybyszewskemu. To je sicer samo slišaj, vendar je pa vreden, da ga zabeležimo.

Przybyszewski piše sam o tem dogodku v pismu, ki ga je poslal povodom prijateljeve smrti njegovji vdovi. Przybyszewski pravi: »Že več tednov ne morem zapustiti stanovanja, ker imam zelo slabo srce. Pri najmanjšem prehlajenju mi preti nevarnost vnetja pljuč. Tega bi pa moje srce ne preneslo, kakor ni preneslo srca našega soproga. Kaj vse me je vezalo z vašim soprogom Vladislavom, je razvidno iz tega, da se mi je usodne noči prikazal, da me obvesti o svoji smrti. Nekaj ur poprej, predno se je v Varšavi raznesla vest o njegovi smrti, sem bil že obveščen, da ga ni več med živimi.

VIMEČETE SKOZ OKNO!
VASE DENAR

Če kupite nogavice brez Hgd ključ, ker eden par nogavice z žigom in znakom (rečbo: modro, zeleno ali zlato) „ključ“

traja tako dolgo kakor štirje pari drugih. Kupite eden par in prepričajte se!

• Kaj bo z vseučiliško mladino? Stari angleški parlamentarec T. P. O'Connor je povodom svojega 77. rojstnega dne imel govor, v katerem je napadel današnjo mladino, zlasti na vseučiliških v Oxfordu in Cambridgeu. Jubilant je izjavil, da t dve vseučiliški vzgajata plemo pomehkuženih in ženskoslabornih mož, ki ne bodo sposobni za resnost življenja, katere čaka bodočo generacija. Bodočnost zahteva izrazite moške značaje. To, kar se vzgaja, pa ne bo moglo nikdar sodelovati pri vodstvu angleškega svetovnega imperija...

• Židje prestopalo v katoliščino. — Zednje čase se je na Poljskem dalo krstiti nad 6000 Židov. V katoliški cerkvi za Židov ne vleče vera, temveč — ženske. V črna pokršenih Židov je bilo že »zlerjina« z Židnjami, s prestopom v katoliščino cerkev pa so zapustili žene in rodilno ter so poročili drugič s katoliškimi. Nedavno so poljski rabini poslali svojo Jeparacijo k nadškofu Kavkovskemu, naj ukaže svojim duhovščini, da ne sme poročiti krščanskih Židov s katoliškankami, ako so bili židje za židovsko poročilo. Zapisane židovke so namreč po židovskem zakonu obvezane na večno vdovstvo. Nadškof ni hotel čenčati ničesar pozitivnega obljubil. — Teška avličitvena neoblast v Kotoru. V soboto se je vzpel v Kotoru naš hidroplan s tremi mornarji na polet. Kmalu po vstopu je letalo strmoglavilo v morje. En telesa ranjeni mornar se je čudežno rešil utona, drugega so našli mrtvega na krilu, tretji je utonil s aparatom. Zdi se, da se je utrgalo krilo in da se radi tega aparat odvedel.

Veliko vrvenje bude pred božičnimi prazniki v TEKŠTILBAZARJU,

Ljubljana, Krekov trg 10, pritrilje in prvo nadstropje, ker tam se prodaja:

Fianela za sra ce po Din 10.50, štotti, dubli, kamgarni, velurji, belo blago, porhali in vse OBLACILNO BLAGO PO CUDOVITO NIZKIM CENAM.

Ostanki v prvem nadstropju za skoro polovično ceno.

Usnik hoče Božiču in Novem letu

napraviti svojim s prernim darilom veselje in to je le mogoče, če se kupi pri trdku

Josip Petelinc, Ljubljana.

ki ima veliko za ogo zepnih robcev, rokavic, nogavic, ole en ne, sra ce za gospode, toaletne potrebščine, samoveznice, angleške šifone, fine klot-, veznine, čipke, torbice, nahrbtnike, palice in še veliko, veliko drugih lepih in potrebnih stvari o znatno znižani cenah.

Na veliko in malo!

Na veliko in malo

Kuujem po ljubiteljskih cenah starine, n. pr. tabernaklje, sekretarje, komode, leseno lestence, garniture, ure, nožice, stekla itd. — Dopisi z natančnim opisom in navedbo cene na: Julij pl. Huebmershofen, Silbernel, Zagreb, Ilica 131 a. 4938

Opreme za neveste

store, zastore, ledilne in spalne garniture namizne in posteljne pregrinane in vse vrste vezene veže ročno najsene M. Zor. Ježek Ljubljana. — Stritarjeva ulica 7. Prevzame vse kombinacije iz motivov Prediskanje Največja izbira načrtov

Kuujemo zlato, srebro, platin. — Tovarna za ločenje dragih kovin, Sv. Šiška, Sv. Jerneja cesta 8. 4835

Trgovina

s pohištvom v večjem mestu Slovenije se odda v najem. — Pismene ponudbe pod »Ugodna prilika/4931« na upravo »Sl. Naroda«.

ADRIA

Največji osvetilni izum, otroška pljuvka - vetil ka

AIDA z Avrov žarnico

200-500 sveč moči.

Krasne bele svetilnice. Neznatna poraba retroleja. Svečnik elektrika "AIDA"

«rah» za razsvetljavo pouda alic, uradov, gostilnic, šol, kvev, dvojni, vrhov itd. "AIDA" je prihodna za najmanjši in največji rostore — Z njih evajte pros e te! Glavno skladišče za SHS ima elektrotehna čna firma

ŠVARC i drug

ZAGREB, Preradovičeva ulica 1

— Išćemo zaupne zastavnike. — Zaitevajte takoj prospekt!

Tabernakelj — omara za popraviti — naprodaj. — Gallu-ovo nabrežje 33. 4927

Dekorativne rastline

kakor: palme, lovorje i. t. d. v veliki izbiri ima vedno — cvetličarna P. Šimenc, Ljubljana, Sv. Petra cesta 33. 4822

Mehanična delavnica.

Poselni oddelak za popravila dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, otroških vozičkov itd. Emaliranje z ognjem. Stara dvokolesa se popolnoma prenove in shranijo čez zimo. — «Tribuna» F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta 4

Salonska oprava zelo lepa iz rdečega svilenega brokata, zofa, šest hoteljev in miza, vse skoro novo, poceni naprodaj. — Naslov pove uprava »Sl. Naroda« 4939

Pohištvo

moderno, vsakovrstno — po najnižjih cenah, tudi na obroke; vašim na ogled. — Matija Andlovic, zaloga pohištva, Ljubljana, Vidovdanska cesta 3 — Celje Krekov trg 4936

RADIO

aparate in sestavne dele ima v zalogi **FRANC BAR, Ljubljana.** Conkarjevo nabrežje št. 5

Okasionalno kupite

radi zmanjšanja prevelike zaloge:

briljante, bisere

zlatnino, ure, srebrna namizna in jedilna orodja pri

Jos. Eberle Ljubljana, Mestni trg 17.

Veliko nagrado za 50.000 Din

lahko za udite, ako ne čitate tega oglasa!

V svrhu ure jave naših specialnih PARFUMOV smo se odločili za posebno božično reklamno prodajo, ki bo trajala do

27. decembra t. l.

Onim, ki se bodo poslužili te reklamne prodaje, poklanjamo sledeče velike nagrade, ki se na željo dobitnika izplača o tudi v gotovini:

1 nagrada v skupni vrednosti	Din 50.000
2 nagradi po Din 10.000	Din 20.000
4 nagrade po Din 5.000	Din 20.000
2 nagradi po Din 2.000	Din 4.000
10 nagrad po Din 1.000	Din 10.000
41 nagrad po Din 500	Din 20.500

Tekmovanja za nagrade ne na rade se lahko udeležijo vsak, kdor nam po poštni nakaznici ali denarnem pismu

pošlje Din 65.—

nakar dobi poštnine prosto

1 karion 4 specialnih flašencov različnega fineza »ODEON« parfuma (v običajni vrednosti 90 Din)

V svrhu tekmovanja za razpisane nagrade je vsaki pošiljki priljena zapra kuverta s kuponom, oprmljenim s tekočo stvilklo, kakor tudi načrt o ra delitvi nagrad, s katerim sog aša vsak naročnik. Vlaganje kuponov se vrši pod nadzorstvom kr. notarja.

Da pa niše o licmalce v vsakem oziru za tovoljimo razven omenjenih 60 velikih nagrad poklanjamo prvim 15.000 naročnikom še nadaljnjih

5000 posebnih manjših nagrad v skupni vredn. Din 450.000.

Z ozirom na veliko število teh posebnih nagrad odpade povprečno na vsakega tretjega naročnika po l po ebna nagrada. Vrhuteza je pa dana seveda tudi možnost, da razven te pripade nanj še ena zmed gorenjih velikih nagrad.

Ker je št vilo navedenih posebnih nagrad omejeno na 5000 dobitnikov ter je pričakovati zelo velike udeležbe, Vam priporočamo, da se za udeležbo božične reklamne prodaje

takoj odločite!

Naročila je točno nas oviti na:

„ODEON“, tovarna kozmetičnih izdelkov in parfumov

Ljubljana, Vegova ulica št. 8/a.

Urejuje: Josip Zupancič — Za »Narodnu tiskarstvo; Fran Jesenček — Za »Mestni del listu. Oton Christol — Vsi v Ljubljani

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico

v Ljubljani, Mestni trg št. 6

ker ima že nad **11.000.000 Din** jamstvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje **najugodneje.**

Stalne vloge z odgovornim rokrom obrestuje po dogovoru. Sprejema v inkaso lakture in cesije terjatev. Posojila daje le proti polni varnosti na vključbo in proti poroštva.

Telefon št. 9 23 L Telefon št. 4

ARGUS

na najboljši domači informacni zavod ima v vseh mestih zanesljive novinarke daje informacije o vsem, posebno na svo imovnem stanju denarnih zavodov, trgovsko - industrijskih podjetij in privatnih oseb — Informacije so točne, izscrpne in hrze se nahaja v vuku Karadžiča ul 11., Beograd —ov telefon je 6-25, a brzojavni naal Argus

Znano je, da se najbolje kupi „PRI NIZKI CENI“

Ignac Žargi

Ljubljana, Sv. Petra cesta 3

nudi cenj. odjmalcem veliko izbiro raznega perila in rokavic, nog vic, Dalje velika izbira damskih moških in otroških zimskih potrebščin ter raznih površnih jopic, jumperjev, otroških oblekic, jopic itd. — Kupi se najbolj o po priznan h nizkih cenah za M klavža in bož čna darila.

Zniž ne cene. 4730

Popolnoma zanesljivi, trpežni in elegantni

„Wimpassing“ čevlji za sneg in g'loše

Najboljše in najcenejše

kekse

čajno in božično pecivo

dobite v parni pekarni

Wiljem Blizjak, Gosposvetska cesta 7

Podružnica: **Marijina trg 3**

Pozor! Direktna prodaja iz tvornice v Rogoški Slatini. 4837